

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни

“КРАЇНОЗНАВСТВО”

(нові незалежні держави), “Країнознавство”

(країни Європи та Північної Америки),

“Країнознавство” (країни Азії, Австралії та Океанії),

**“Країнознавство” (країни Африки та Латинської
Америки)**

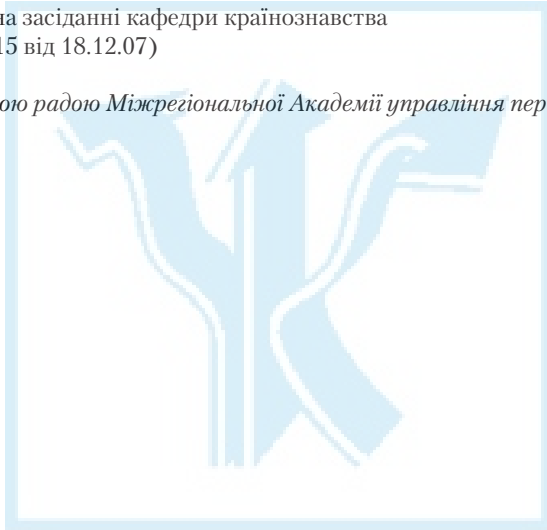
(для бакалаврів)

Київ 2008

Підготовлено доцентом кафедри країнознавства *А. Г. Гольцовим*

Затверджено на засіданні кафедри країнознавства
(протокол № 15 від 18.12.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Гольцов А. Г. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Країнознавство” (нові незалежні держави), “Країнознавство” (країни Європи та Північної Америки), “Країнознавство” (країни Азії, Австралії та Океанії), “Країнознавство” (країни Африки та Латинської Америки) (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2008. — 110 с.

Методичні рекомендації містить пояснювальну записку, зміст самостійної роботи з дисципліни “Країнознавство”, теми для самостійної роботи, питання для самоконтролю, тести, теми рефератів, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Задля глибокого засвоєння найважливіших знань про основні країни світу, усвідомлення їх ролі у міжнародних відносинах, крім аудиторних занять, велике значення має самостійна робота студентів, спрямована на формування в них як вмій і навичок навчальної діяльності, так і професійних знань, якостей, умій тощо. Студенти мають засвоїти основні навички не лише самостійної навчальної, а й науково-дослідної та практичної роботи. Самостійна робота сприяє розвитку мотивації для навчання, студенти привчаються до раціональної організації власної роботи, що, безперечно, знадобиться майбутнім фахівцям у будь-якій сфері діяльності.

У процесі самостійної роботи з дисципліни “Країнознавство” студенти мають поглиблювати свої знання про природні умови та ресурси країн, що вивчаються, основні особливості їх населення, найважливіші етапи історичного розвитку, основні ознаки політичних систем, особливості та рівень економічного розвитку країн, їх напрями зовнішньої політики, участь у міжнародних відносинах та організаціях. Крім того, у процесі самостійної роботи студенти опановують знання з тих питань, що не розглядалися під час лекційних занять.

Під час самостійної роботи у студентів формуються і розвиваються вміння та навички: виявляти характерні для кожної країни особливості геополітичного та гео економічного становища у світі та в регіоні; визначати ступінь сприятливості природних умов для життєдіяльності населення, сутність екологічних проблем у досліджуваних країнах; аналізувати демографічні ситуації, ефективність заходів щодо розв’язання демографічних проблем; виявляти основні риси економічного розвитку, сутність економічних проблем, перспектив розвитку господарства; характеризувати політичні системи окремих країн, здійснювати їх порівняльний аналіз, визначати внутрішньополітичні проблеми і шляхи їх розв’язання; аналізувати зовнішню політику держав на світовому і регіональному рівнях, їх участь у діяльності міжнародних організацій; виявляти відмітні ознаки політичних, економічних, культурних зв’язків України з державами, що вивчаються.

У процесі самостійної роботи з навчальної дисципліни студенти виконують не лише стандартні, а й творчі індивідуальні завдання за власним вибором. Індивідуальна творча робота студента оформляється у вигляді реферату з певної наукової проблеми, що повинен

містити систематизоване викладення сутності проблеми, фактичний матеріал, обґрунтовані висновки, список використаних джерел. Від студента вимагається ретельна робота з різноманітними джерелами інформації, збирання необхідних даних, їх аналіз та систематизація. Студент здобуває і вдосконалює вміння та навички творчої, науководослідної праці, привчається до належного оформлення результатів дослідження. Підготовлені студентами реферати з певних проблем розвитку держав, що вивчаються, відкрито захищаються перед студентською аудиторією. На основі кращих рефератів можуть бути підготовлені доповіді на студентську науково-практичну конференцію.

У процесі проведення семінарських занять здійснюється поточний контроль, який має на меті перевірку системності, ефективності самостійної роботи студентів. Під час рубіжної атестації, що проводиться на денній формі навчання для активізації систематичної роботи та підвищення якості навчального процесу, також враховуються оцінки, отримані студентами за самостійну роботу протягом вивчення відповідного змістового модуля навчальної дисципліни. Семестровий контроль з дисципліни “Країнознавство” проводиться у формі усного іспиту за питаннями, які своєчасно доводяться до відома студентів. Для глибокого усвідомлення студентами сутності екзаменаційних питань необхідні додаткові знання, здобуті ними в процесі самостійної навчальної діяльності. При виставленні підсумкової оцінки враховуються результати самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни “Країнознавство”.

З метою забезпечення ефективної самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни “Країнознавство” проводяться також індивідуальні консультації, що надаються, якщо студент недостатньо добре зрозумів зміст навчального матеріалу, викладеного на лекціях, коли в студента виникли труднощі під час самостійної роботи з літературою при підготовці до семінарських занять, якщо студент з різних причин пропустив навчальні заняття і в нього виникли труднощі під час самостійного опрацювання навчального матеріалу. Крім того, індивідуальні консультації можуть надаватися студентам з приводу виконання творчих дослідницьких завдань, якщо, наприклад, виникають проблеми з відбором необхідного матеріалу, його аналізом та систематизацією, оцінкою різних точок зору на ті чи інші процеси, оформленням реферату тощо.

Організація самостійної роботи студентів передбачає систематичне використання навчальних матеріалів аудиторних занять, а також

підручників і навчальних посібників, різноманітних джерел країнознавчої інформації: енциклопедій, довідників, статистичних збірників, наукових монографій і статей, науково-популярної літератури тощо. Доцільним є також використання інформації з мережі Інтернет з обов'язковою фіксацією всіх необхідних вихідних даних.

Вимоги до реферату:

- його загальний обсяг повинен бути в межах 15–20 сторінок, надрукованих на аркуші формату А-4 шрифтом 14 (New Roman) через півтора інтервали; реферат може бути також чітко та розбірливо написаний від руки;
- за структурою реферат має містити такі складові: титульний аркуш, короткий вступ, основну частину, висновки і список використаних джерел;
- вимоги до оформлення титульного аркуша: згори — назва навчального закладу і профільної кафедри (міжнародних відносин); нижче — тип роботи (реферат), назва навчальної дисципліни, назва реферату; ще нижче, праворуч, — прізвище автора та номер групи, в якій навчається студент, науковий ступінь, звання та прізвище керівника; унизу сторінки — назва міста, в якому знаходиться навчальний заклад, і рік написання реферату;
- у вступі необхідно стисло обґрунтувати актуальність вибору теми індивідуальної творчої роботи, визначити її мету та завдання, дати стисло характеристику використаних джерел;
- в основній частині роботи мають бути чітко, логічно та послідовно викладені основні аспекти досліджуваної проблеми, наведені наукові факти; думки різних авторів повинні бути забезпечені посиланнями, а цитати — посторінковими виносками; у тексті реферату не повинно бути граматичних помилок і виправлень;
- висновки повинні містити викладені у стислій формі основні власні узагальнення наукового змісту роботи, результати авторського аналізу наукової інформації, міркування щодо проблем і перспектив розвитку тих чи інших явищ і процесів у певних країнах тощо;
- список використаних джерел має складатися з не менше, ніж 10 назв, оформлених відповідно до існуючих вимог; при використанні інформації з мережі Інтернет необхідно навести повне описання джерела.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“КРАЇНОЗНАВСТВО”

ЧАСТИНА І. НОВІ НЕЗАЛЕЖНІ ДЕРЖАВИ

Змістовий модуль І. Україна. Російська Федерація

Тема 1. Україна

План лекцій

1. Географічне положення України. Склад території.
2. Природно-ресурсний потенціал України.
3. Населення України. Демографічна ситуація.
4. Основні етапи історичного розвитку України.
5. Політична система України.
6. Економіка України.
7. Україна в міжнародних відносинах.

Література [1–8; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Екологічна ситуація в Україні.
2. Сучасні політичні проблеми України.
3. Економічні регіони України.
4. Сучасна зовнішня політика України.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення України в Європі. Склад території.
2. Рельєф та мінерально-сировинні ресурси України.
3. Кліматичні умови та внутрішні води України.
4. Природні ландшафти, основні типи ґрунтів України.
5. Демографічна ситуація в Україні.
6. Етнічний та релігійний склад населення України.
7. Історичний розвиток України в ХХ ст. до здобуття незалежності.
8. Політична система України.
9. Економіка України: сучасний стан, основні проблеми та перспективи.
10. Провідні галузі промисловості України.
11. Сільське господарство України.

12. Транспортна система України.
13. Сфера послуг України.
14. Зовнішня політика України, участь у міжнародних організаціях.
15. Зовнішні економічні зв'язки України.

Тести

1. Територія України становить приблизно:
  - а) 586,4 тис. км²;
  - б) 1,1 млн км²;
  - в) 603,7 тис. км²;
  - г) 720,4 тис. км².

2. Населення України становить приблизно:
  - а) 52,4 млн чол.;
  - б) 50,2 млн чол.;
  - в) 48,8 млн чол.;
  - г) 46,7 млн чол.

3. Коефіцієнт природного приросту населення України становить приблизно:
  - а) 0 %;
  - б) 2,4 %;
  - в) -5,2 %;
  - г) -6,5 %.

4. До провідних статей експорту України належать:
  - а) прокат;
  - б) побутова техніка;
  - в) сталь;
  - г) нафта;
  - г) природний газ;
  - д) деревина.

5. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Україна має найбільше населення серед країн Східної Європи;
  - б) Україна має найбільші в Європі поклади кам'яного вугілля;
  - в) Україна належить до десятки провідних країн світу за літакобудування;

- г) Україна є федеративною державою;
- г) в Україні найпоширенішою релігією є православ'я.

Теми рефератів

1. Природоохоронні території України.
2. Міграції населення України.
3. Урбанізація в Україні: сучасний стан, проблеми та тенденції.
4. Україна в Першій світовій та громадянській війнах.
5. Україна у Другій світовій війні.
6. Чорна металургія України.
7. Машинобудування України.
8. Історико-культурна спадщина України.
9. Туристично-рекреаційна сфера України.
10. Українсько-російські відносини: сучасний стан, основні проблеми та перспективи розвитку.

Тема 2. Російська Федерація

План лекції

1. Географічне положення Російської Федерації. Склад території.
2. Природно-ресурсний потенціал Російської Федерації.
3. Населення. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Росії в ХХ ст.
5. Політична система Російської Федерації.
6. Економіка Російської Федерації.
7. Російська Федерація в міжнародних відносинах.

Література [1–8; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Російської Федерації.
2. Сучасний політичний розвиток Російської Федерації.
3. Економічні райони Російської Федерації.
4. Сучасна зовнішня політика Російської Федерації.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення Російської Федерації. Склад території.
2. Рельєф та мінерально-сировинні ресурси Російської Федерації.

3. Кліматичні умови та внутрішні води Російської Федерації.
4. Природні ландшафти, основні типи ґрунтів Російської Федерації.
5. Чисельність та розміщення населення, демографічна ситуація в Росії.
6. Історичний розвиток Росії в 1900–1945 рр.
7. Історичний розвиток Російської Федерації в 1945–2007 рр.
8. Політична система Російської Федерації.
9. Федеративний устрій Російської Федерації.
10. Економічний розвиток Російської Федерації: сучасний стан, основні проблеми та перспективи.
11. Провідні галузі промисловості Російської Федерації.
12. Машинобудування Російської Федерації.
13. Провідні галузі сільського господарства Російської Федерації.
14. Транспортна система Російської Федерації.
15. Сфера послуг Російської Федерації.
16. Зовнішня політика Російської Федерації, участь у міжнародних організаціях.
17. Зовнішні економічні зв'язки Російської Федерації.

Тести

1. Територія Російської Федерації становить приблизно:
  - а) 18,4 млн км²;
  - б) 17,1 млн км²;
  - в) 15,3 млн км²;
  - г) 22,4 млн км².

2. До складу Російської Федерації входять як республіки:
  - а) Північна Осетія;
  - б) Гагауз Ері;
  - в) Південна Осетія;
  - г) Татарстан;
  - г) Башкирґостан;
  - д) Абхазія.

3. Коефіцієнт природного приросту населення Російської Федерації становить приблизно:
  - а) 0 %;
  - б) 1,2 %;

- в) $-7,8\%$;
- г) $-5,0\%$.

4. До провідних статей експорту Російської Федерації належать:

- а) хімічна сировина;
- б) природний газ;
- в) деревина;
- г) нафта;
- г) побутова техніка;
- д) електроніка.

5. З наведених тверджень правильними є:

- а) Російська Федерація має найбільший ВВП серед країн СНД;
- б) Російська Федерація має найбільший у світі природно-ресурсний потенціал;
- в) Російська Федерація є найбільшою країною Європи;
- г) Російська Федерація виробляє найбільше автомобілів у Європі;
- г) Російська Федерація має найбільші у світі поклади природного газу.

Теми рефератів

1. Природоохоронні території Російської Федерації.
2. Конституційний устрій Російської Федерації.
3. Урбанізація в Російській Федерації: сучасні проблеми та тенденції.
4. Етнічний і релігійний склад населення Російській Федерації.
5. Росія у Першій світовій війні. Громадянська війна в Росії.
6. СРСР у Другій світовій війні.
7. Нафтова та газова промисловість Російської Федерації.
8. Автомобілебудування Російської Федерації.
9. Російський військово-промисловий комплекс (ВПК).
10. Історико-культурна спадщина суб'єктів Російської Федерації.
11. Провідні туристично-рекреаційні райони Російської Федерації.
12. Сучасна геополітика Росії в "близькому зарубіжжі".

Змістовий модуль II. Країни Східної Європи

Тема 3. Білорусь

План лекції

1. Географічне положення Білорусі, природно-ресурсний потенціал.
2. Населення Білорусі.
3. Історичний розвиток Білорусі в XX ст.
4. Сучасна політична система Білорусі.
5. Економіка Білорусі.
6. Білорусь у міжнародних відносинах.

Література [1–8; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Охорона природи в Білорусі.
2. Землі Білорусі за часів середньовіччя.
3. Сучасний політичний розвиток Білорусі.
4. Сучасна зовнішня політика Білорусі.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Білорусі.
2. Природні умови та ресурси Білорусі.
3. Населення Білорусі. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Білорусі в 1900–1945 рр.
5. Історичний розвиток Білорусі в 1945–2007 рр.
6. Політична система Білорусі: загальна характеристика.
7. Законодавча та виконавча влада в Білорусі.
8. Економіка Білорусі: загальна характеристика.
9. Промисловість Білорусі.
10. Машинобудування Білорусі.
11. Сільське господарство Білорусі.
12. Транспорт та сфера послуг Білорусі.
13. Зовнішня політика Білорусі, участь у міжнародних організаціях.
14. Зовнішні економічні зв'язки Білорусі.

Тести

1. Територія Білорусі становить приблизно:
  - а) 189,2 тис. км²;
  - б) 202,4 тис. км²;
  - в) 207,6 тис. км²;
  - г) 214,5 тис. км².
2. Білорусь межує з такими державами:
  - а) Польщею;
  - б) Чеською Республікою;
  - в) Литвою;
  - г) Російською Федерацією;
  - д) Німеччиною;
  - е) Україною;
  - є) Латвією;
  - є) Естонією.
3. До провідних статей експорту Білорусі належать:
  - а) калійні добрива;
  - б) автомобілі;
  - в) літаки;
  - г) трактори;
  - г) нафта;
  - д) продовольчі товари.
4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Білорусь належить до постіндустріальних країн;
  - б) Білорусь є членом СНД;
  - в) Білорусь має розвинене сільськогосподарське машинобудування;
  - г) Білорусь має значні поклади нафти;
  - г) у сільському господарстві Білорусі велике значення має картоплярство.

Теми рефератів

1. Природоохоронні території Білорусі.
2. Білорусь у період Першої світової та громадянської війн.
3. Білорусь у Другій світовій війні.

4. Сучасна політична ситуація в Білорусі.
5. Машинобудування Білорусі.
6. Хімічна промисловість Білорусі.
7. Історико-культурна спадщина Білорусі.
8. Туризм у Білорусі.
9. Взаємовідносини Білорусі та Російської Федерації.
10. Українсько-білоруські відносини; сучасний стан, проблеми і перспективи.

Тема 4. Молдова

План лекції

1. Географічне положення Молдови, природні умови та ресурси.
2. Населення Молдови.
3. Історичний розвиток Молдови в ХХ ст.
4. Політична система Молдови.
5. Економіка Молдови.
6. Молдова в міжнародних відносинах.

Література [1–8; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Молдовське князівство: історичний розвиток.
2. Конфлікт між Молдовою і Придністров'ям.
3. Сучасний політичний розвиток Молдови.
4. Сучасна зовнішня політика Молдови.

Питання для самоконтролю

1. Сучасне географічне та геополітичне положення Молдови.
2. Природні умови та ресурси Молдови.
3. Населення Молдови. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Молдови в 1900–1945 рр.
5. Історичний розвиток Молдови в 1945–2007 рр.
6. Сучасна політична система Республіки Молдова.
7. Економіка Молдови: загальна характеристика.
8. Промисловість Молдови.
9. Сільське господарство Молдови.
10. Транспорт і сфера послуг Молдови.
11. Придністровська проблема: виникнення та сучасний стан.
12. Зовнішні економічні відносини Молдови.

Тести

1. Коефіцієнт природного приросту населення Молдови становить приблизно:

- а) 2,0 %;
- б) 3,4 %;
- в) 0 %;
- г) -4,0 %.

2. Молдова межує з такими державами:

- а) Болгарією;
- б) Румунією;
- в) Литвою;
- г) Російською Федерацією;
- г) Україною;
- д) Білоруссю.

3. До провідних галузей промисловості Молдови належать:

- а) виноробна;
- б) лакофарбова;
- в) машинобудування;
- г) легка;
- г) борошномельна;
- д) основна хімія.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Молдова має додатний природний приріст населення;
- б) Молдова є членом СНД;
- в) Молдова має розвинене сільське господарство;
- г) Молдова розташована в помірному кліматичному поясі;
- г) Молдова має великі мінерально-сировинні ресурси.

Теми рефератів

1. Агрокліматичні ресурси Молдови.
2. Молдова в період Першої світової та громадянської війн.
3. Молдавія під час Другої світової війни.
4. Сучасна політична ситуація в Молдові.
5. Сучасна політична ситуація в Придністров'ї.
6. Харчова промисловість Молдови.

7. Господарство Придністров'я; основні проблеми економічного розвитку.
8. Історико-культурна спадщина Молдови.
9. Взаємовідносини між Молдовою та Російською Федерацією.
10. Українсько-молдовські відносини; сучасний стан, проблеми і перспективи.

Тема 5. Країни Балтії

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси, населення Естонії.
2. Історичний розвиток, політична система Естонії.
3. Економіка Естонії, участь у міжнародних відносинах.
4. Географічне положення, природні умови та ресурси, населення Латвії.
5. Історичний розвиток, політична система Латвії.
6. Економіка Латвії, участь у міжнародних відносинах.
7. Географічне положення, природні умови та ресурси, населення Литви.
8. Історичний розвиток, політична система Литви.
9. Економіка Литви, участь у міжнародних відносинах.

Література [1–8; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Землі Естонії за часів середньовіччя.
2. Землі Латвії за часів середньовіччя.
3. Литва за часів середньовіччя.
4. Балтійська інтеграція.
5. Латвійсько-російські взаємовідносини.
6. Естонсько-російські взаємовідносини.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Естонії.
2. Природні умови та ресурси Естонії.
3. Населення Естонії. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Естонії в ХХ ст.
5. Політична система Естонії.
6. Економіка Естонії: провідні галузі.

7. Естонія в міжнародних відносинах.
8. Географічне та геополітичне положення Латвії.
9. Природні умови та ресурси Латвії.
10. Населення Латвії. Демографічна ситуація.
11. Історичний розвиток Латвії в ХХ ст.
12. Політична система Латвії.
13. Господарство Латвії: провідні галузі.
14. Латвія в міжнародних відносинах.
15. Сучасне географічне та геополітичне положення Литви.
16. Природні умови та ресурси Литви.
17. Населення Литви. Демографічна ситуація.
18. Історичний розвиток Литви в ХХ ст.
19. Політична система Литви.
20. Економіка Литви: провідні галузі.
21. Литва в міжнародних відносинах.

Тести

1. Найбільшими містами в країнах Балтії є:
  - а) Таллінн;
  - б) Рига;
  - в) Валга;
  - г) Вільнюс;
  - г) Алітус;
  - д) Каунас.
2. Країни Балтії вступили до ЄС та НАТО:
  - а) у 1999 р.;
  - б) у 2002 р.;
  - в) у 2004 р.;
  - г) у 2006 р.
3. До провідних галузей промисловості Естонії належать:
  - а) рибоконсервна;
  - б) хімічна;
  - в) газова;
  - г) легка;
  - г) деревообробна;
  - д) машинобудування.

4. До провідних галузей промисловості Латвії належать:

- а) атомна енергетика;
- б) машинобудування;
- в) легка;
- г) олійна;
- ґ) рибоконсервна;
- д) нафтохімічна.

5. До провідних сільськогосподарських культур Литви належать:

- а) ячмінь;
- б) просо;
- в) цукровий буряк;
- г) соняшник;
- ґ) пшениця;
- д) картопля.

6. З наведених тверджень правильними є:

- а) Естонія має великі поклади горючих сланців;
- б) більша частина населення Естонії є римо-католиками;
- в) Латвія має парфумерно-косметичну промисловість;
- г) Латвія є президентською республікою;
- ґ) Латвія має розвинену рекреаційно-туристичну галузь;
- д) Литва є членом СНД;
- е) Литва має найбільшу в Прибалтиці частку російського населення.

Теми рефератів

1. Естонія під час Другої світової війни.
2. Демографічна криза в Естонії.
3. Історико-культурна спадщина Естонії.
4. Участь Естонії в ЄС та НАТО.
5. Естонсько-російські відносини: сучасний стан та основні проблеми.
6. Демографічна криза в Латвії.
7. Латвія під час Другої світової війни.
8. Історико-культурна спадщина Латвії.
9. Участь Латвії в ЄС та НАТО.
10. Латвійсько-російські відносини: сучасний стан та основні проблеми.

11. Велике князівство Литовське. Литва у складі Речі Посполитої.
12. Литва під час Другої світової війни.
13. Історико-культурна спадщина Литви.
14. Участь Литви в ЄС та НАТО.
15. Туризм у країнах Балтії.

Змістовий модуль III. Закавказзя. Казахстан. Середня Азія

Тема 6. Країни Закавказзя

План лекцій

1. Географічне положення, природні умови та ресурси, населення Грузії.
2. Історичний розвиток, політична система Грузії.
3. Економіка Грузії, участь у міжнародних відносинах.
4. Географічне положення, природні умови та ресурси, населення Вірменії.
5. Історичний розвиток, політична система Вірменії.
6. Економіка Вірменії, участь у міжнародних відносинах.
7. Географічне положення, природні умови та ресурси, населення Азербайджану.
8. Історичний розвиток, політична система Азербайджану.
9. Економіка Азербайджану, участь у міжнародних відносинах.

Література [1–8; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Грузія в давнину за часів середньовіччя.
2. Вірменія в давнину за часів середньовіччя.
3. Азербайджан у давнину за часів середньовіччя.
4. Внутрішньополітичні проблеми Грузії.
5. Грузинсько-російські взаємовідносини.
6. Вірменсько-азербайджанські взаємовідносини.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Грузії.
2. Природні умови та ресурси Грузії.
3. Населення Грузії. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Грузії в ХХ ст.
5. Політична система Грузії.

6. Економіка Грузії: провідні галузі.
7. Грузія в міжнародних відносинах.
8. Географічне та геополітичне положення Вірменії.
9. Природні умови та ресурси Вірменії.
10. Населення Вірменії.
11. Історичний розвиток Вірменії в ХХ ст.
12. Політична система Вірменії.
13. Господарство Вірменії: провідні галузі.
14. Вірменія в міжнародних відносинах.
15. Сучасне географічне та геополітичне положення Азербайджану.
16. Природні умови та ресурси Азербайджану.
17. Населення Азербайджану.
18. Історичний розвиток Азербайджану в ХХ ст.
19. Політична система Азербайджану.
20. Економіка Азербайджану: провідні галузі.
21. Азербайджан у міжнародних відносинах.

Тести

1. Грузія межує з такими державами:
  - а) Російською Федерацією;
  - б) Азербайджаном;
  - в) Вірменією;
  - г) Іраком;
  - ґ) Туреччиною;
  - д) Іраном.

2. Територія Азербайджану становить приблизно:
  - а) 86,6 тис. км²;
  - б) 90,8 тис. км²;
  - в) 93,2 тис. км²;
  - г) 102,5 тис. км².

3. До провідних галузей промисловості Грузії належать:
  - а) нафтова;
  - б) машинобудування;
  - в) плодоовочеконсервна;
  - г) виноробна;

- г) деревообробна;
- д) чайна.

4. До провідних галузей промисловості Вірменії належать:

- а) теплоенергетика;
- б) точне машинобудування;
- в) виноробна;
- г) олійна;
- г) нафтопереробна;
- д) легка.

5. До провідних сільськогосподарських культур Азербайджану належать:

- а) бавовник;
- б) картопля;
- в) тютюн;
- г) соняшник;
- г) пшениця;
- д) виноград.

6. З наведених тверджень правильними є:

- а) Грузія має розвинене автомобілебудування;
- б) серед населення Грузії переважають християни;
- в) Вірменія є конституційною монархією;
- г) Вірменія не має виходу до Світового океану;
- г) в Азербайджані розвинене вівчарство;
- д) Грузія та Азербайджан є членами ГУАМ;
- е) серед населення Азербайджану переважають християни.

Теми рефератів

1. Грузія в боротьбі за незалежність (XVI–XVIII ст.).
2. Проблема відносин Грузії та Абхазії.
3. Проблема відносин Грузії та Південної Осетії.
4. Історико-культурна спадщина Грузії.
5. Співпраця Грузії з НАТО.
6. Відносини між Грузією й Російською Федерацією.
7. Українсько-грузинські відносини: сучасний стан і перспективи.
8. Середньовічна історія Вірменії.

9. Історико-культурна спадщина Вірменії.
10. Відносини між Вірменією та Азербайджаном.
11. Українсько-вірменські відносини: сучасний стан і перспективи.
12. Проблема Нагірного Карабаху.
13. Нафтова та нафтопереробна промисловість Азербайджану.
14. Історико-культурна спадщина Азербайджану.
15. Українсько-азербайджанські відносини: сучасний стан і перспективи.

Тема 7. Казахстан

План лекції

1. Географічне положення Казахстану, природно-ресурсний потенціал.
2. Населення Казахстану.
3. Історичний розвиток Казахстану в ХХ ст.
4. Сучасна політична система Казахстану.
5. Економіка Казахстану.
6. Казахстан у міжнародних відносинах.

Література [1–8; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Екологічні проблеми Казахстану.
2. Давні держави на території Казахстану.
3. Сучасний політичний розвиток Казахстану.
4. Сучасна зовнішня політика Казахстану.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Казахстану.
2. Природні умови та ресурси Казахстану.
3. Мінерально-сировинні ресурси Казахстану.
4. Населення Казахстану. Демографічна ситуація.
5. Історичний розвиток Казахстану в радянську добу.
6. Політичний та економічний розвиток незалежного Казахстану.
7. Сучасна політична система Казахстану.
8. Економіка Казахстану: загальна характеристика.
9. Промисловість Казахстану: провідні галузі.

10. Сільське господарство Казахстану.
11. Транспорт та сфера послуг Казахстану.
12. Зовнішня політика Казахстану, участь у міжнародних організаціях.
13. Зовнішні економічні зв'язки Казахстану.

Тести

1. Територія Казахстану становить приблизно:

- а) 1892 тис. км²;
- б) 2024 тис. км²;
- в) 2676 тис. км²;
- г) 2717 тис. км².

2. Казахстан межує з такими державами:

- а) Російською Федерацією;
- б) Туркменистаном;
- в) Таджикистаном;
- г) Азербайджаном;
- д) Узбекистаном;
- е) Україною;
- є) Киргизстаном;
- є) Монголією.

3. До головних сільськогосподарських культур Казахстану належать:

- а) пшениця;
- б) ячмінь;
- в) соя;
- г) баштанні культури;
- г) бавовник;
- д) льон-довгунець.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Казахстан належить до аграрно-індустріальних країн;
- б) Казахстан є членом ЄЕП;
- в) у Казахстані парламентська республіка;
- г) Казахстан має великі поклади нафти;
- г) у сільському господарстві Казахстану велике значення має сви-нарство.

Теми рефератів

1. Природоохоронні території Казахстану.
2. Казахстан у період громадянської війни.
3. Етнічний та релігійний склад населення Казахстану.
4. Сучасна політична ситуація в Казахстані.
5. Паливно-енергетичний комплекс Казахстану.
6. Чорна та кольорова металургія Казахстану.
7. Історико-культурні традиції народів Казахстану.
8. Участь Казахстану в міжнародних організаціях.
9. Взаємовідносини Казахстану та Російської Федерації.
10. Українсько-казахські відносини; сучасний стан і перспективи.

Тема 8. Країни Середньої Азії

План лекції

1. Узбекистан:
  - географічне положення, природні умови та ресурси, населення;
  - історичний розвиток, політична система;
  - економіка, участь у міжнародних відносинах.
2. Туркменістан:
  - географічне положення, природні умови та ресурси, населення;
  - історичний розвиток, політична система;
  - економіка, участь у міжнародних відносинах.
3. Киргизька Республіка:
  - географічне положення, природні умови та ресурси, населення;
  - історичний розвиток, політична система;
  - економіка, участь у міжнародних відносинах.
4. Таджикистан:
  - географічне положення, природні умови та ресурси, населення;
  - історичний розвиток, політична система;
  - економіка, участь у міжнародних відносинах.

Література [1–8; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Узбекистан у давнину і середньовіччі.
2. Туркменистан у давнину і середньовіччі.
3. Таджикистан у давнину і середньовіччі.
4. Внутрішньополітичні проблеми Киргизької Республіки.
5. Внутрішньополітичні проблеми Таджикистану.
6. Інтеграційні процеси в Середній Азії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Узбекистану.
2. Природні умови та ресурси Узбекистану.
3. Населення Узбекистану.
4. Історичний розвиток Узбекистану в ХХ ст.
5. Політична система Узбекистану.
6. Економіка Узбекистану: провідні галузі.
7. Узбекистан у міжнародних відносинах.
8. Географічне положення, природні умови та ресурси Туркменистану.
9. Населення Туркменистану.
10. Історичний розвиток Туркменистану в ХХ ст.
11. Політична система Туркменистану.
12. Господарство Туркменистану: провідні галузі.
13. Туркменистан у міжнародних відносинах.
14. Географічне положення, природні умови та ресурси Киргизії.
15. Населення Киргизії.
16. Історичний розвиток Киргизії в ХХ ст.
17. Політична система Киргизької Республіки.
18. Економіка Киргизії, участь у міжнародних відносинах.
19. Географічне положення, природні умови та ресурси Таджикистану.
20. Населення Таджикистану.
21. Історичний розвиток Таджикистану в ХХ ст.
22. Політична система Таджикистану.
23. Економіка Таджикистану, участь у міжнародних відносинах.

Тести

1. Узбекистан межує з такими державами:
  - а) Російською Федерацією;

- б) Казахстаном;
- в) Киргизькою Республікою;
- г) Афганістаном;
- г) Туркменистаном;
- д) Таджикистаном.

2. Населення Туркменистану становить приблизно:

- а) 4,5 млн чол.;
- б) 5,1 млн чол.;
- в) 6,5 млн чол.;
- г) 8 млн чол.

3. До провідних статей експорту Киргизької Республіки належать:

- а) нафта;
- б) руди кольорових металів;
- в) вовна;
- г) вугілля;
- г) природний газ;
- д) зерно.

4. До основних сільськогосподарських культур Узбекистану належать:

- а) пшениця;
- б) бавовник;
- в) виноград;
- г) жито;
- г) цукровий буряк;
- д) баштанні культури.

5. До провідних сільськогосподарських культур Таджикистану належать:

- а) бавовник;
- б) виноград;
- в) тютюн;
- г) соя;
- г) пшениця;
- д) рис.

6. З наведених тверджень правильними є:
- а) в Узбекистані розвинена легка промисловість;
  - б) Узбекистан є членом ГУАМ;
  - в) у Туркменії розвинене вівчарство;
  - г) Туркменія є парламентською республікою;
  - д) у Киргизькій Республіці переважає гірський рельєф;
  - е) Киргизька Республіка має розвинене машинобудування;
  - є) серед населення Таджикистану переважають мусульмани.

Теми рефератів

1. Давні та середньовічні держави на території Узбекистану.
2. Сучасна політична ситуація в Узбекистані.
3. Історико-культурна спадщина Узбекистану.
4. Відносини між Грузією та Російською Федерацією.
5. Давні та середньовічні держави на території Туркменистану.
6. Сучасна політична ситуація в Туркменистані.
7. Нафтова та газова промисловість Туркменистану.
8. Українсько-туркменські відносини: сучасний стан і перспективи.
9. Сучасна політична ситуація в Киргизькій Республіці.
10. Сільське господарство Киргизької Республіки.
11. Історико-культурна спадщина Таджикистану.
12. Сучасна політична ситуація в Таджикистані.

ЧАСТИНА II. КРАЇНИ ЄВРОПИ

Змістовий модуль I. Провідні країни Європи

Тема 1. Велика Британія

План лекції

1. Географічне положення, склад території Великої Британії.
2. Природно-ресурсний потенціал Великої Британії.
3. Населення Великої Британії.
4. Історичний розвиток Великої Британії у XX ст.
5. Політична система Великої Британії.
6. Господарство Великої Британії.
7. Велика Британія в міжнародних відносинах.

Література [1–5; 7; 8; 10; 15; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Розвиток наукового країнознавства.
2. Провідні концепції наукового країнознавства.
3. Сучасна зовнішня політика Великої Британії.
4. Участь Великої Британії в ЄС.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення Великої Британії, її склад. Залежні території.
2. Рельєф Великої Британії, мінерально-сировинні ресурси.
3. Кліматичні умови, водні ресурси, природні ландшафти Великої Британії.
4. Населення Великої Британії. Демографічна ситуація.
5. Етнічний та релігійний склад населення Великої Британії.
6. Історичний розвиток Великої Британії в першій половині ХХ ст.
7. Історичний розвиток Великої Британії в другій половині ХХ ст.
8. Парламентська монархія у Великій Британії.
9. Законодавча та виконавча влада у Великій Британії.
10. Загальний стан і тенденції економічного розвитку Великої Британії.
11. Промисловість Великої Британії.
12. Машинобудування Великої Британії.
13. Головні галузі сільського господарства Великої Британії.
14. Транспортна система Великої Британії.
15. Сфера послуг Великої Британії.
16. Зовнішня політика Великої Британії, участь у міжнародних організаціях.
17. Зовнішні економічні зв'язки Великої Британії.
18. Сучасні українсько-британські відносини.

Тести

1. Територія Великої Британії становить приблизно:
  - а) 344,5 тис. км²;
  - б) 244,8 тис. км²;
  - в) 227,4 тис. км²;
  - г) 268,6 тис. км².

2. Населення Великої Британії становить приблизно:

- а) 50,6 млн чол.;
- б) 58,5 млн чол.;
- в) 60,6 млн чол.;
- г) 62,8 млн чол.

3. За формою правління Велика Британія є:

- а) дуалістичною монархією;
- б) парламентською монархією;
- в) парламентською республікою;
- г) парламентсько-президентською республікою;
- г) президентсько-парламентською республікою.

4. Розвиненими галузями промисловості Великої Британії є:

- а) автомобілебудування;
- б) хутрова;
- в) гідроенергетика;
- г) пивоварна;
- г) суднобудування;
- д) хімічна.

5. З наведених тверджень правильними є:

- а) Велика Британія має найбільший серед країн Західної Європи торговельний флот;
- б) Велика Британія видобуває найбільше нафти серед країн Західної Європи;
- в) Велика Британія посідає перше місце в Європі за обсягом ВВП;
- г) Велика Британія була найбільшою колоніальною імперією у світі;
- г) у структурі сільського господарства Великої Британії переважає рослинництво.

Теми рефератів

- 1. Монархія у Великій Британії: історія та сучасність.
- 2. Велика Британія у Другій світовій війні.
- 3. Палата лордів у британському парламенті: історія, повноваження, реформування.
- 4. Соціально-економічна політика тетчеризму.

5. Урбанізація у Великій Британії; проблеми розвитку міських агломерацій та конурбацій.
6. Туристично-рекреаційна сфера Великої Британії.
7. Банківська система Великої Британії.
8. Роль Великої Британії на світовому ринку послуг.
9. Проблема Північної Ірландії: історія, сучасний стан, шляхи розв'язання.
10. Регіональне самоврядування у Шотландії, Уельсі та Північній Ірландії.

Тема 2. Франція

План лекції

1. Географічне положення, склад території Франції.
2. Природно-ресурсний потенціал Франції.
3. Населення Франції.
4. Історичний розвиток Франції у ХХ ст.
5. Сучасна політична система Франції.
6. Господарство Франції.
7. Франція в міжнародних відносинах.

Література [1–5; 7; 8; 10; 15; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Урбанізація у Франції.
2. Регіональна політика у Франції.
3. Сучасна зовнішня політика Франції.
4. Участь Франції в ЄС.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення, склад території Франції. Залежні території.
2. Головні форми рельєфу Франції; мінерально-сировинні ресурси.
3. Кліматичні умови, внутрішні води, природні ландшафти Франції.
4. Населення Франції. Демографічна ситуація.
5. Етнічний та релігійний склад населення Франції.
6. Історичний розвиток Франції в першій половині ХХ ст.
7. Франція в другій половині ХХ ст.
8. Роль президента в політичній системі Франції.

9. Законодавча та виконавча влада у Франції.
10. Регіональна політика у Франції.
11. Промисловість Франції: провідні галузі.
12. Сільське господарство Франції.
13. Провідні галузі транспорту у Франції.
14. Сфера послуг Франції.
15. Зовнішня політика Франції, участь у міжнародних організаціях.
16. Зовнішні економічні зв'язки Франції.
17. Українсько-французькі відносини: сучасний стан, проблеми і перспективи.

Тести

1. Населення Франції становить приблизно:
  - а) 62,8 млн чол.;
  - б) 55,2 млн чол.;
  - в) 60,9 млн чол.;
  - г) 58,5 млн чол.

2. До провідних галузей промисловості Франції належать:
  - а) машинобудування;
  - б) нафтова;
  - в) газова;
  - г) харчова;
  - г) хімічна;
  - д) вугільна.

3. В електроенергетиці Франції провідну роль відіграє:
  - а) тепла енергетика;
  - б) атомна енергетика;
  - в) гідроенергетика;
  - г) нетрадиційна енергетика.

4. До провідних центрів літакобудування Франції належать:
  - а) Париж;
  - б) Марсель;
  - в) Тулуза;
  - г) Руан;

- г) Безансон;
- д) Бордо.

5. З наведених тверджень правильними є:

- а) Франція є провідним виробником сільськогосподарської продукції в Європі;
- б) Франція є постійним членом Ради Безпеки ООН;
- в) Франція є провідною виноробною країною світу;
- г) Франція є найбільшим виробником автомобілів у Європі;
- г) Франція є однією з провідних країн світу з виробництва хімічної продукції.

Теми рефератів

1. Внутрішня та зовнішня політика Франції Ш. де Голля.
2. Проблема сепаратизму на Корсиці: історія і сучасність.
3. Франція у Другій світовій війні.
4. Демографічна політика у Франції.
5. Розвиток високих технологій у промисловості Франції.
6. Банківська сфера Франції.
7. Регіональна політика у Франції.
8. Роль Франції в Європейському Союзі.
9. Історико-культурна спадщина Франції.
10. Туристично-рекреаційна сфера Франції.

Тема 3. Німеччина

План лекції

1. Географічне положення Німеччини. Склад території.
2. Природно-ресурсний потенціал Німеччини.
3. Населення Німеччини.
4. Історичний розвиток Німеччини у XX ст.
5. Сучасна політична система.
6. Господарство Німеччини: провідні галузі.
7. Німеччина в міжнародних відносинах.

Література [1–8; 10; 15; 21; 22; 27; 29; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Проблема “Східних земель” у Німеччині.
2. Федеративний устрій Німеччини.

3. Соціальна політика в Німеччині.
4. Німеччина в європейській інтеграції.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Німеччини. Склад території.
2. Рельєф та мінерально-сировинні ресурси Німеччини.
3. Клімат, внутрішні води, природні ландшафти Німеччини.
4. Населення Німеччини. Демографічна ситуація.
5. Урбанізація в Німеччині. Етнічний та релігійний склад населення.
6. Історичний розвиток Німеччини в 1900–1945 рр.
7. Історичний розвиток ФРН та НДР.
8. Розвиток об'єднаної Німеччини.
9. Законодавча та виконавча влада в Німеччині.
10. Регіональна політика в Німеччині.
11. Господарство Німеччини: сучасний стан, проблеми та тенденції розвитку.
12. Промисловість Німеччини: провідні галузі.
13. Сільське господарство Німеччини: провідні галузі.
14. Основні види транспорту Німеччини.
15. Сфера послуг Німеччини.
16. Зовнішня політика Німеччини, участь у міжнародних організаціях.
17. Зовнішня торгівля Німеччини: товарна та географічна структура.
18. Українсько-німецькі відносини: стан, проблеми та перспективи розвитку.

Тести

1. Територія Німеччини становить приблизно:
  - а) 357 тис. км²;
  - б) 244 тис. км²;
  - в) 327 тис. км²;
  - г) 366 тис. км².
2. Населення Німеччини становить приблизно:
  - а) 80,6 млн чол.;
  - б) 86,0 млн чол.;

- в) 82,4 млн чол.;
- г) 68,2 млн чол.

3. Найбільший у Європі центр хімічної промисловості:

- а) Мюнхен;
- б) Росток;
- в) Людвігсхафен;
- г) Бремен.

4. До провідних статей експорту Німеччини належать:

- а) устаткування;
- б) автомобілі;
- в) озброєння;
- г) зерно;
- г) природний газ;
- д) хімічна продукція.

5. З наведених тверджень правильними є:

- а) Німеччина є найбільш економічно розвинутою країною Європи;
- б) Німеччина має найбільший природно-ресурсний потенціал в Європі;
- в) Німеччина є другою за розмірами території країною Європи (після Росії);
- г) Кільський канал посідає третє місце у світі за вантажообігом;
- д) Німеччина посідає перше місце в Європі з вирощування хмелю.

Теми рефератів

1. Політичний та соціально-економічний розвиток Третього рейху.
2. Демографічна політика в Німеччині.
3. Федеративний устрій ФРН.
4. Місцеве управління та самоврядування в землях ФРН.
5. Соціальна політика ФРН: сучасний стан і тенденції розвитку.
6. Автомобілебудування Німеччини.
7. Банківська система Німеччини: сучасний стан і тенденції розвитку.

8. Транспортний комплекс Німеччини: сучасний стан і перспективи розвитку.
9. Історико-культурна спадщина Німеччини.
10. Туризм у Німеччині.

Змістовий модуль II. Країни Західної та Північної Європи

Тема 4. Нідерланди

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Нідерландів.
2. Населення Нідерландів.
3. Історичний розвиток Нідерландів.
4. Господарство Нідерландів.
5. Політична система Нідерландів.
6. Нідерланди в міжнародних відносинах.

Література [1–8; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Екологічні проблеми Нідерландів.
2. Середньовічна історія Нідерландів.
3. Сучасний політичний розвиток Нідерландів.
4. Культура Нідерландів.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Нідерландів.
2. Природні умови та ресурси Нідерландів.
3. Населення Нідерландів. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Нідерландів у XX ст.
5. Законодавча та виконавча влада в Нідерландах.
6. Економіка Нідерландів: загальна характеристика.
7. Промисловість Нідерландів: провідні галузі.
8. Сільське господарство Нідерландів.
9. Транспорт у Нідерландах.
10. Сфера послуг Нідерландів: провідні галузі.
11. Зовнішня політика Нідерландів, участь у міжнародних організаціях.
12. Зовнішні економічні зв'язки Нідерландів.

Тести

1. Середня густина населення Нідерландів становить приблизно:
  - а) 352 чол./км²;
  - б) 371 чол./км²;
  - в) 383 чол./км²;
  - г) 395 чол./км².
2. До провідних галузей промисловості Нідерландів належать:
  - а) харчова;
  - б) електротехнічна;
  - в) нафтова;
  - г) нафтопереробна;
  - г) хімічна;
  - д) електроніка.
3. До головних сільськогосподарських культур Нідерландів належать:
  - а) пшениця;
  - б) ячмінь;
  - в) джут;
  - г) овочі;
  - г) бавовник;
  - д) цукровий буряк;
  - е) квіти;
  - є) картопля.
4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Нідерланди — це постіндустріальна країна;
  - б) Нідерланди є членом ЄС і НАТО;
  - в) Нідерланди є парламентською республікою;
  - г) Нідерланди мають значні поклади природного газу;
  - г) у сільському господарстві Нідерландів переважає тваринництво.

Теми рефератів

1. Природоохоронні території Нідерландів.
2. Здобуття незалежності Нідерландами.
3. Нідерланди в Другій світовій війні.

4. Конституційний устрій Нідерландів.
5. Сучасна політична ситуація в Нідерландах.
6. Машинобудування Нідерландів.
7. Туристично-рекреаційна сфера Нідерландів.
8. Соціальна політика в Нідерландах.
9. Участь Нідерландів у європейській інтеграції.
10. Українсько-нідерландські відносини: сучасний стан і перспективи.

Тема 5. Швеція

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Швеції.
2. Населення Швеції.
3. Історичний розвиток Швеції.
4. Економіка Швеції.
5. Політична система Швеції.
6. Швеція в міжнародних відносинах.

Теми для самостійної роботи

1. Історія Швеції за часів середньовіччя та у Новий час.
2. Соціальна політика у Швеції.
3. Культура Швеції.
4. Зовнішня політика Швеції.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Швеції.
2. Природні умови та ресурси Швеції.
3. Населення Швеції. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Швеції в ХХ ст.
5. Політична система Швеції.
6. Економіка Швеції: загальна характеристика.
7. Промисловість Швеції: провідні галузі.
8. Сільське господарство Швеції.
9. Транспорт Швеції: провідні галузі.
10. Сфера послуг Швеції: провідні галузі.
11. Зовнішня політика Швеції, участь у міжнародних організаціях.
12. Зовнішні економічні зв'язки Швеції.

Тести

1. Територія Швеції становить приблизно:
  - а) 366 тис. км²;
  - б) 450 тис. км²;
  - в) 485 тис. км²;
  - г) 490 тис. км².
2. До провідних галузей промисловості Швеції належать:
  - а) гірничодобувна;
  - б) електроенергетика;
  - в) нафтова;
  - г) автомобілебудування;
  - г) текстильна;
  - д) точне машинобудування.
3. До провідних напрямів експорту Швеції належать:
  - а) м'ясопродукти;
  - б) залізна руда;
  - в) тканини;
  - г) папір;
  - г) електроніка;
  - д) зерно.
4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Швеція є членом НАТО;
  - б) Швеція має великі лісові ресурси;
  - в) Швеція є парламентською республікою;
  - г) Швеція має великі поклади залізних руд;
  - г) Швеція належить до постіндустріальних країн.

Теми рефератів

1. Природні ландшафти Швеції.
2. Історичний розвиток Швеції в XVII–XVIII ст.
3. Конституційний устрій Швеції.
4. Шведська модель соціалізму.
5. Сучасна соціальна політика у Швеції.
6. Машинобудування Швеції.
7. Туристично-рекреаційна сфера Швеції.
8. Шведська культура: історія й сучасність.

9. Участь Швеції в європейській інтеграції.
10. Українсько-шведські відносини: сучасний стан і перспективи.

Тема 6. Австрія

План лекції

1. Географічне положення, природно-ресурсний потенціал Австрії.
2. Населення Австрії.
3. Історичний розвиток Австрії в ХХ ст.
4. Господарство Австрії.
5. Політична система Австрії.
6. Австрія в міжнародних відносинах.

Теми для самостійної роботи

1. Історія Австрії в середньовіччі та у Новий час.
2. Соціальна політика в Австрії.
3. Культура Австрії.
4. Зовнішня політика Австрії у другій половині ХХ — на початку ХХІ ст.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Австрії.
2. Природні умови та ресурси Австрії.
3. Населення Австрії. Сучасна демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Австрії в ХХ ст.
5. Політична система Австрії.
6. Економіка Австрії: загальна характеристика.
7. Промисловість Австрії.
8. Сільське господарство Австрії.
9. Транспортна система Австрії.
10. Сфера послуг Австрії.
11. Зовнішня політика Австрії, участь у міжнародних організаціях.
12. Участь Австрії в міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Серед країн, з якими межує Австрія:
  - а) Швейцарія;
  - б) Ліхтенштейн;
  - в) Італія;

- г) Франція;
- г) Хорватія;
- д) Угорщина;
- е) Словенія;
- є) Словаччина.

2. Населення Австрії становить приблизно:

- а) 8 млн чол.;
- б) 10 млн чол.;
- в) 11 млн чол.;
- г) 12 млн чол.

3. До провідних напрямів експорту Австрії належать:

- а) залізна руда;
- б) вугілля;
- в) промислове устаткування;
- г) деревина, папір;
- д) текстиль;
- е) сталь.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Австрія є парламентською республікою;
- б) Австрія є членом НАТО;
- в) Австрія має розвинену туристично-рекреаційну сферу;
- г) Австрія має великі поклади кам'яного вугілля;
- д) Австрія — переважно гірська країна.

Теми рефератів

1. Рельєф та природні ландшафти Австрії.
2. Історичний розвиток Австрійської (Австро-Угорської) імперії.
3. Федеративний устрій Австрії.
4. Австрійська модель соціалізму.
5. Соціальна політика в Австрії.
6. Машинобудування Австрії.
7. Туристично-рекреаційна сфера Австрії.
8. Австрійська культура: історія й сучасність.
9. Участь Австрії в європейській інтеграції.
10. Українсько-австрійські відносини: сучасний стан і перспективи.

Тема 7. Швейцарія

План лекції

1. Географічне положення, природно-ресурсний потенціал Швейцарії.
2. Населення Швейцарії.
3. Історичний розвиток Швейцарії.
4. Економіка Швейцарії.
5. Політична система Швейцарії.
6. Швейцарія в міжнародних відносинах.

Теми для самостійної роботи

1. Історія Швейцарії за часів середньовіччя та у Новий час.
2. Соціальна політика в Швейцарії.
3. Культура Швейцарії.
4. Нейтралітет у зовнішній політиці Швейцарії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Швейцарії.
2. Природні умови та ресурси Швейцарії.
3. Населення Швейцарії. Сучасна демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Швейцарії в XX–XXI ст.
5. Політична система Швейцарії.
6. Економіка Швейцарії: загальна характеристика.
7. Промисловість Швейцарії: основні галузі.
8. Сільське господарство Швейцарії.
9. Транспортний комплекс Швейцарії.
10. Сфера послуг Швейцарії: основні галузі.
11. Зовнішня політика Швейцарії.
12. Участь Швейцарії в міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Швейцарія має територію приблизно:
  - а) 36,6 тис. км²;
  - б) 39,8 тис. км²;
  - в) 40,1 тис. км²;
  - д) 41,3 тис. км².

2. Незалежність Швейцарії була визнана:

- а) у 1291 р.;
- б) у 1398 р.;
- в) у 1648 р.;
- г) у 1818 р.

3. До напрямів експорту Швейцарії належать:

- а) верстати;
- б) вугілля;
- в) прилади;
- г) деревина, папір;
- д) годинники;
- е) сталь;
- є) шоколад;
- є) медикаменти.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Швейцарія — переважно гірська країна;
- б) Швейцарія є парламентською республікою;
- в) Швейцарія є членом ЄС;
- г) Швейцарія має значні поклади природного газу;
- г) Швейцарія має розвинену туристично-рекреаційну сферу.

Теми рефератів

1. Рельєф та природні ландшафти Швейцарії.
2. Здобуття Швейцарією незалежності.
3. Етнічний та релігійний склад населення Швейцарії.
4. Федеративний устрій Швейцарії.
5. Машинобудування Швейцарії.
6. Банківська сфера Швейцарії.
7. Туристично-рекреаційна сфера Швейцарії.
8. Культура Швейцарії: історія та сучасність.
9. Взаємовідносини Швейцарії з європейськими країнами.
10. Українсько-швейцарські відносини: сучасний стан і перспективи.

Змістовий модуль III. Країни Південної Європи

Тема 8. Італія

План лекції

1. Географічне положення і склад території Італії.
2. Природні умови та ресурси Італії.
3. Населення Італії.
4. Історичний розвиток Італії у XX ст.
5. Політична система Італії.
6. Господарство Італії: провідні галузі.
7. Італія в міжнародних відносинах.

Література [1–5; 7; 8; 10; 15; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Культура Італії.
2. Регіональна політика в Італії.
3. Участь Італії в ЄС.
4. Туристично-рекреаційна сфера Італії.

Питання для самоконтролю

1. Особливості географічного положення Італії. Склад території країни.
2. Головні форми рельєфу Італії, сейсмічність, вулканізм, корисні копалини.
3. Клімат Італії, агрокліматичні ресурси, внутрішні води.
4. Населення Італії. Демографічна ситуація.
5. Урбанізація в Італії. Етнічний та релігійний склад населення Італії.
6. Італія в першій половині XX ст.
7. Історичний розвиток Італії в другій половині XX ст.
8. Політична система Італії.
9. Економіка Італії: загальна характеристика.
10. Промисловість Італії: провідні галузі.
11. Машинобудування Італії.
12. Провідні галузі сільського господарства Італії.
13. Провідні види транспорту Італії.
14. Провідні галузі сфери послуг Італії.
15. Участь Італії в міжнародних організаціях. Європейська політика Італії.
16. Зовнішня торгівля Італії: товарна та географічна структура.

Тести

1. Італія безпосередньо межує з такими державами:

- а) Туреччиною;
- б) Францією;
- в) Швейцарією;
- г) Австрією;
- г) Німеччиною;
- д) Словенією.

2. Населення Італії становить приблизно:

- а) 72 млн чол.;
- б) 53 млн чол.;
- в) 68 млн чол.;
- г) 58 млн чол.

3. За формою правління Італія є:

- а) парламентською республікою;
- б) парламентською монархією;
- в) президентською республікою;
- г) парламентсько-президентською республікою;
- г) президентсько-парламентською республікою.

4. До провідних галузей промисловості Італії належать:

- а) машинобудування;
- б) вугільна;
- в) харчова;
- г) нафтопереробна;
- г) хімічна;
- д) легка.

5. З наведених тверджень правильними є:

- а) в Італії розвинено автомобілебудування;
- б) Італія входить до “великої сімки”;
- в) Італія має значні поклади нафти та природного газу;
- г) Італія є однією з провідних виноробних країн світу;
- г) Італія посідає одне з провідних місць у світі з виробництва побутової техніки.

Теми рефератів

1. Політичний та соціально-економічний розвиток Італії за часів диктатури Муссоліні.
2. Внутрішньополітичні проблеми розвитку Італії в повоєнний період.
3. Урбанізація в Італії; провідні міські агломерації, головні проблеми.
4. Автомобілебудування Італії.
5. Транспортний комплекс Італії: сучасний стан і перспективи розвитку.
6. Проблеми нерівномірного розвитку регіонів Італії; шляхи розв'язання.
7. Економічний та соціальний розвиток Сицилії.
8. Історико-культурна спадщина Італії.
9. Туристично-рекреаційний комплекс Італії.
10. Відносини між Україною та Італією: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку.

Тема 9. Іспанія

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Іспанії.
2. Населення Іспанії.
3. Історичний розвиток Іспанії.
4. Політична система Іспанії.
5. Господарство Іспанії.
6. Іспанія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Історичний розвиток середньовічної Іспанії.
2. Культурна спадщина Іспанії.
3. Рекреаційно-туристична сфера Іспанії.
4. Проблеми сепаратизму в Іспанії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Іспанії.
2. Регіони Іспанії.
3. Природні умови та ресурси Іспанії.

4. Населення Іспанії. Демографічна ситуація.
5. Історичний розвиток Іспанії до ХХ ст.
6. Історичний розвиток Іспанії в ХХ ст.
7. Політична система Іспанії.
8. Економіка Іспанії: загальна характеристика.
9. Промисловість Іспанії: провідні галузі.
10. Сільське господарство Іспанії: провідні галузі.
11. Транспорт і сфера послуг Іспанії.
12. Зовнішня політика Іспанії, участь у міжнародних організаціях.
13. Зовнішня торгівля Іспанії.

Тести

1. Територія Іспанії становить приблизно:
  - а) 497 тис. км²;
  - б) 501 тис. км²;
  - в) 505 тис. км²;
  - г) 525 тис. км².
2. До регіонів (автономних областей) Іспанії належать:
  - а) Країна Басків;
  - б) Прованс;
  - в) Галісія;
  - г) Балеарські острови;
  - г) Ломбардія;
  - д) Каталонія.
3. До провідних сільськогосподарських культур в Іспанії належать:
  - а) виноград;
  - б) льон;
  - в) цукровий буряк;
  - г) оливи;
  - г) цитрусові;
  - д) пшениця.
4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Іспанія має розвинене автомобілебудування;
  - б) найпоширенішою релігією в Іспанії є католицизм;

- в) Іспанія є парламентсько-президентською республікою;
- г) Іспанія є членом Європейського Союзу;
- г) в Іспанії добре розвинена рекреаційно-туристична сфера.

Теми рефератів

1. Рельєф і мінерально-сировинні ресурси Іспанії.
2. Екологічна ситуація в Іспанії.
3. Урбанізація в Іспанії. Головні міські агломерації.
4. Етнічний склад населення Іспанії.
5. Історико-культурна спадщина Іспанії.
6. Громадянська війна в Іспанії 1936–1939 рр.
7. Регіоналістичний устрій Іспанії.
8. Тероризм в Іспанії.
9. Туризм в Іспанії.
10. Зовнішня політика Іспанії: основні стратегічні напрями.
11. Українсько-іспанські відносини: сучасний стан і перспективи розвитку.

Тема 10. Португалія

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Португалії.
2. Населення Португалії.
3. Історичний розвиток Португалії.
4. Політична система Португалії.
5. Господарство Португалії.
6. Португалія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Історичний розвиток середньовічної Португалії.
2. Культурна спадщина Португалії.
3. Рекреаційно-туристична сфера Португалії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Португалії.
2. Природні умови та ресурси Португалії.
3. Населення Португалії. Демографічна ситуація.

4. Історичний розвиток Португалії до XX ст.
5. Історичний розвиток Португалії в XX ст.
6. Політична система Португалії.
7. Економіка Португалії: загальна характеристика.
8. Промисловість Португалії.
9. Сільське господарство Португалії.
10. Транспорт і сфера послуг Португалії.
11. Зовнішня політика Португалії, участь у міжнародних організаціях.
12. Зовнішня торгівля Португалії.

Тести

1. Населення Португалії становить приблизно:
  - а) 8,2 млн чол.;
  - б) 9,5 млн чол.;
  - в) 10,6 млн чол.;
  - г) 12,4 млн чол.

2. До провідних галузей промисловості Португалії належать:
  - а) виноробство;
  - б) легка;
  - в) чорна металургія;
  - г) цукрова;
  - г) машинобудування;
  - д) рибоконсервна.

3. До провідних сільськогосподарських культур у Португалії належать:
  - а) виноград;
  - б) льон;
  - в) цукровий буряк;
  - г) оливи;
  - г) цитрусові;
  - д) пшениця.

4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Португалія є членом НАТО;
  - б) Португалія є членом Європейського Союзу;
  - в) Португалія є парламентською монархією;

- г) найпоширенішою релігією в Португалії є католицизм;
г) у Португалії розвинена рекреаційно-туристична сфера.

Теми рефератів

1. Рельєф і мінерально-сировинні ресурси Португалії.
2. Екологічна ситуація в Португалії.
3. Урбанізація в Португалії. Головні міські агломерації.
4. Етнічний та релігійний склад населення Португалії.
5. Португалія у Великих географічних відкриттях.
6. Історико-культурна спадщина Португалії.
7. “Революція гвоздик” у Португалії в 1974 р.
8. Туризм у Португалії.
9. Зовнішня політика Португалії: основні стратегічні напрями.
10. Українсько-португальські відносини: сучасний стан і перспективи.

Тема 11. Греція

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Греції.
2. Населення Греції.
3. Історичний розвиток Греції.
4. Політична система Греції.
5. Господарство Греції.
6. Греція в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Давньогрецька цивілізація.
2. Культурна спадщина Греції.
3. Рекреаційно-туристична сфера Греції.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Греції.
2. Природні умови та ресурси Греції.
3. Населення Греції. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Греції до ХХ ст.
5. Історичний розвиток Греції в ХХ ст.
6. Політична система Греції.

7. Економіка Греції: загальна характеристика.
8. Промисловість Греції.
9. Сільське господарство Греції.
10. Транспорт і сфера послуг Греції.
11. Зовнішня політика Греції, участь у міжнародних організаціях.
12. Зовнішня торгівля Греції.

Тести

1. Територія Греції становить приблизно:

- а) 122 тис. км²;
- б) 128 тис. км²;
- в) 130 тис. км²;
- г) 132 тис. км².

2. До провідних галузей промисловості Греції належать:

- а) суднобудування;
- б) легка;
- в) чорна металургія;
- г) олійна;
- г) виноробство;
- д) автомобілебудування.

3. До провідних сільськогосподарських культур у Греції належать:

- а) жито;
- б) виноград;
- в) оливи;
- г) цукрова тростина;
- г) citrusові;
- д) пшениця.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Греція є членом НАТО;
- б) Греція має великі поклади олов'яних руд;
- в) у Греції розвинена рекреаційно-туристична сфера;
- г) найпоширенішою релігією в Греції є католицизм;
- г) Греція є членом Європейського Союзу.

Теми рефератів

1. Рельєф і корисні копалини Греції.

2. Екологічна ситуація в Греції.
3. Урбанізація в Греції. Головні міські агломерації.
4. Національно-визвольна боротьба грецького народу.
5. Греція у світових війнах.
6. Диктатура “чорних полковників” у Греції.
7. Історико-культурна спадщина Греції.
8. Рекреація та туризм у Греції.
9. Українсько-грецькі відносини: сучасний стан і перспективи розвитку.

Змістовий модуль IV. Країни Центральної та Південно-Східної Європи

Тема 12. Польща

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Польщі.
2. Населення Польщі.
3. Історичний розвиток Польщі.
4. Політична система Польщі.
5. Економіка Польщі.
6. Польща в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Середньовічна історія Польщі.
2. Культура Польщі.
3. Провідні політичні сили сучасної Польщі.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Польщі в Європі.
2. Природно-ресурсний потенціал Польщі.
3. Населення Польщі. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Польщі до XX ст.
5. Історичний розвиток Польщі в XX ст.
6. Політична система Польщі.
7. Економіка Польщі: загальна характеристика.
8. Промисловість Польщі.
9. Сільське господарство Польщі.
10. Транспорт і сфера послуг Польщі.

11. Зовнішня політика Польщі, участь у міжнародних організаціях.
12. Зовнішня торгівля Польщі.

Тести

1. Територія Польщі становить приблизно:
  - а) 312,7 тис. км²;
  - б) 322,8 тис. км²;
  - в) 330,5 тис. км²;
  - г) 332,8 тис. км²;

2. Польща межує, зокрема, з такими країнами:
  - а) Німеччиною;
  - б) Данією;
  - в) Латвією;
  - г) Чеською Республікою;
  - г) Білоруссю;
  - д) Російською Федерацією;
  - е) Литвою;
  - е) Словаччиною.

3. До провідних сільськогосподарських культур у Польщі належать:
  - а) жито;
  - б) пшениця;
  - в) виноград;
  - г) цукровий буряк;
  - г) тютюн;
  - д) цитрусові.

4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Польща є членом Європейського Союзу.
  - б) Найпоширенішою релігією в Польщі є католицизм.
  - в) Польща є парламентською республікою.
  - г) Польща має потужну вугільну промисловість.
  - г) Польща має потужну чорну металургію.

Теми рефератів

1. Основні форми рельєфу й корисні копалини Польщі.

2. Екологічна ситуація в Польщі.
3. Урбанізація в Польщі. Головні міські агломерації.
4. Національно-визвольна боротьба польського народу.
5. Польща в Другій світовій війні.
6. Розвиток Польщі в соціалістичну добу.
7. Політичний та економічний розвиток постсоціалістичної Польщі.
8. Історико-культурна спадщина Польщі.
9. Українсько-польські відносини: сучасний стан і перспективи розвитку.

Тема 13. Чеська Республіка

План лекцій

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Чехії.
2. Населення Чехії.
3. Історичний розвиток Чехії.
4. Політична система Чеської Республіки.
5. Економіка Чехії.
6. Чеська Республіка в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Середньовічна історія Чехії. Гуситські війни.
2. Культура Чехії.
3. Політичні проблеми сучасної Чехії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Чехії в Європі.
2. Природно-ресурсний потенціал Чехії.
3. Населення Чехії. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Чехії до ХХ ст.
5. Історичний розвиток Чехії в ХХ ст.
6. Політична система Чеської Республіки.
7. Господарство Чехії: загальна характеристика.
8. Промисловість Чехії.
9. Сільське господарство Чехії.
10. Транспорт і сфера послуг Чехії.
11. Зовнішня політика Чехії, участь у міжнародних організаціях.
12. Зовнішньоекономічні зв'язки Чехії.

Тести

1. Населення Чехії становить приблизно:

- а) 9 млн чол.;
- б) 10 млн чол.;
- в) 11 млн чол.;
- г) 12 млн чол.

2. Чеська Республіка межує, зокрема, з такими країнами:

- а) Німеччиною;
- б) Швейцарією;
- в) Білоруссю;
- г) Австрією;
- д) Україною;
- е) Румунією;
- є) Словаччиною.

3. До провідних галузей промисловості Чехії належать:

- а) суднобудування;
- б) автомобілебудування;
- в) чорна металургія;
- г) харчова;
- ґ) кольорова металургія;
- д) нафтопереробна.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Чехія є членом НАТО;
- б) Чехія посідає перше місце в Європі з виробництва взуття;
- в) Чеська Республіка є президентсько-парламентською республікою;
- г) Чехія має добре розвинену пивоварну промисловість;
- ґ) у сільському господарстві Чехії поширене хмелярство.

Теми рефератів

- 1. Основні форми рельєфу й корисні копалини Чехії.
- 2. Екологічна ситуація в Чехії.
- 3. Урбанізація в Чехії. Головні міські агломерації.
- 4. Національно-визвольна боротьба чеського народу.

5. Чехословаччина в Другій світовій війні.
6. Розвиток Чехословаччини в соціалістичну добу.
7. Політичний та економічний розвиток постсоціалістичної Чехії.
8. Історико-культурна спадщина Чехії.
9. Українсько-чеські відносини: сучасний стан і перспективи розвитку.

Тема 14. Угорщина

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Угорщини.
2. Населення Угорщини.
3. Історичний розвиток Угорщини.
4. Політична система Угорщини.
5. Господарство Угорщини.
6. Угорщина в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Середньовічна історія Угорщини.
2. Культурна спадщина Угорщини.
3. Політичні проблеми сучасної Угорщини.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Угорщини в Європі.
2. Природні умови та ресурси Угорщини.
3. Населення Угорщини. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Угорщини до ХХ ст.
5. Історичний розвиток Угорщини в ХХ ст.
6. Політична система Угорщини.
7. Господарство Угорщини: загальна характеристика.
8. Промисловість Угорщини.
9. Сільське господарство Угорщини.
10. Транспорт і сфера послуг Угорщини.
11. Зовнішня політика Угорщини, участь у міжнародних організаціях.
12. Зовнішньоекономічні зв'язки Угорщини.

Тести

1. Територія Угорщини становить приблизно:
  - а) 93 тис. км²;
  - б) 98 тис. км²;
  - в) 103 тис. км²;
  - г) 117 тис. км².
2. Угорщина межує, зокрема, з такими країнами:
  - а) Австрією;
  - б) Німеччиною;
  - в) Хорватією;
  - г) Румунією;
  - д) Болгарією;
  - е) Україною;
  - є) Словенією;
  - є) Словаччиною.
3. До провідних статей експорту Угорщини належать:
  - а) фармацевтичні вироби;
  - б) автомобілі;
  - в) сталь;
  - г) вино;
  - г) фрукти та овочі;
  - д) верстати.
4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Угорщина має розвинену харчову промисловість;
  - б) найпоширенішою в Угорщині релігією є протестантизм;
  - в) Угорщина є президентською республікою;
  - г) Угорщина входила до складу Російської імперії;
  - г) Угорщина є членом Європейського Союзу.

Теми рефератів

1. Агрокліматичні ресурси Угорщини.
2. Екологічна ситуація в Угорщині.
3. Урбанізація в Угорщині. Головні міські агломерації.
4. Національно-визвольна боротьба угорського народу.
5. Угорщина в Другій світовій війні.

6. Розвиток Угорщини в соціалістичну добу.
7. Політичний та економічний розвиток постсоціалістичної Угорщини.
8. Історико-культурна спадщина Угорщини.
9. Українсько-угорські відносини: сучасний стан і перспективи розвитку.

Тема 15. Румунія

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Румунії.
2. Населення Румунії.
3. Історичний розвиток Румунії.
4. Політична система Румунії.
5. Економіка Румунії: провідні галузі.
6. Румунія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Історичний розвиток Молдови та Валахії.
2. Культура Румунії.
3. Політичні проблеми сучасної Румунії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Румунії в Європі.
2. Природно-ресурсний потенціал Румунії.
3. Населення Румунії. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Румунії до ХХ ст.
5. Історичний розвиток Румунії в ХХ ст.
6. Політична система Румунії.
7. Господарство Румунії: загальна характеристика.
8. Промисловість Румунії: провідні галузі.
9. Сільське господарство Румунії.
10. Транспорт і сфера послуг Румунії.
11. Зовнішня політика Румунії, участь у міжнародних організаціях.
12. Зовнішньоекономічні зв'язки Румунії.

Тести

1. Територія Румунії становить приблизно:
  - а) 237,5 тис. км²;
  - б) 244,3 тис. км²;
  - в) 257,8 тис. км²;
  - г) 277,5 тис. км².
2. Румунія вступила до Європейського Союзу:
  - а) у 1996 р.;
  - б) у 1999 р.;
  - в) у 2004 р.;
  - г) у 2007 р.
3. До важливих напрямів експорту Румунії належать:
  - а) нафтопродукти;
  - б) літаки;
  - в) автомобілі;
  - г) вольфрам;
  - г) нікель;
  - д) тканини;
  - е) взуття;
  - є) меблі.
4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Румунія має значні ресурси рудних корисних копалин;
  - б) Румунія є членом Ради Європи;
  - в) Румунія є парламентською республікою;
  - г) Румунія є значним експортером нафти;
  - г) Румунія має розвинену деревообробну промисловість.

Теми рефератів

1. Основні форми рельєфу й корисні копалини Румунії.
2. Здобуття Румунією незалежності.
3. Румунія в Першій світовій війні.
4. Румунія в Другій світовій війні.
5. Розвиток Румунії в соціалістичну добу. Диктатура Чаушеску.
6. Політичний та економічний розвиток постсоціалістичної Румунії.

7. Історико-культурна спадщина Румунії.
8. Туристично-рекреаційна сфера Румунії.
9. Українсько-румунські відносини: сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку.

ЧАСТИНА ІІІ. КРАЇНИ АЗІЇ

Змістовий модуль І. Країни Південно-Західної Азії

Тема 1. Туреччина

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Туреччини.
2. Населення Туреччини.
3. Історичний розвиток Туреччини.
4. Політична система Туреччини.
5. Господарство Туреччини.
6. Туреччина в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Історичний розвиток Османської імперії.
2. Культурна спадщина Туреччини.
3. Рекреаційно-туристична сфера Туреччини.
4. Сучасний промисловий розвиток Туреччини.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Туреччини.
2. Природні умови та ресурси Туреччини.
3. Населення Туреччини.
4. Історичний розвиток Туреччини до ХХ ст.
5. Історичний розвиток Туреччини в ХХ ст.
6. Сучасна політична система Туреччини.
7. Економіка Туреччини: загальна характеристика.
8. Промисловість Туреччини.
9. Сільське господарство Туреччини.
10. Транспорт і сфера послуг Туреччини.
11. Зовнішня політика Туреччини, участь у міжнародних організаціях.
12. Туреччина в міжнародній торгівлі.

Тести

1. Туреччина межує з такими державами:
  - а) Сирія;
  - б) Болгарія;
  - в) Азербайджан;
  - г) Іран;
  - е) Ірак;
  - є) Туркменистан.

2. Населення Туреччини становить приблизно:
  - а) 72 млн чол.;
  - б) 78 млн чол.;
  - в) 84 млн чол.;
  - г) 82 млн чол.

3. До провідних сільськогосподарських культур у Туреччині належать:
  - а) пшениця;
  - б) фінікова пальма;
  - в) цукровий буряк;
  - г) ячмінь;
  - г) цитрусові;
  - д) горіхи.

4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Туреччина має великі поклади нафти та природного газу;
  - б) найпоширенішою релігією в Туреччині є іслам;
  - в) у Туреччині добре розвинена рекреаційно-туристична сфера;
  - г) Туреччина є членом Європейського Союзу;
  - г) Туреччина є членом НАТО.

Теми рефератів

1. Рельєф і мінерально-сировинні ресурси Туреччини.
2. Урбанізація в Туреччині.
3. Етнічний склад населення Туреччини.
4. Історико-культурна спадщина Туреччини.
5. Османська імперія в Першій світовій війні.
6. Здобуття незалежності Туреччиною.

7. Сучасний промисловий розвиток Туреччини.
8. Туризм у Туреччині.
9. Курдська проблема в Туреччині.
10. Зовнішня політика Туреччини на Близькому Сході.
11. Українсько-турецькі відносини: сучасний стан і перспективи розвитку.

Тема 2. Іран

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Ірану.
2. Населення Ірану.
3. Історичний розвиток Ірану.
4. Політична система Ірану.
5. Господарство Ірану.
6. Іран у міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Мінерально-сировинні ресурси Ірану.
2. Історичний розвиток Персії (Ірану).
3. Культурна спадщина Ірану.
4. Ісламська революція в Ірані в 1979 р.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Ірану.
2. Природні умови та ресурси Ірану.
3. Населення Ірану. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Ірану до XX ст.
5. Історичний розвиток Ірану в XX ст.
6. Сучасна політична система Ірану.
7. Економіка Ірану: загальна характеристика.
8. Промисловість Ірану.
9. Сільське господарство Ірану.
10. Транспорт і сфера послуг Ірану.
11. Сучасна зовнішня політика Ірану.
12. Іран у міжнародній торгівлі.

Тести

1. Чисельність населення Ірану становить приблизно:
  - а) 80 млн чол.;
  - б) 72 млн чол.;
  - в) 66 млн чол.;
  - г) 88 млн чол.

2. До поширених в Ірані етносів належать:
  - а) перси;
  - б) азербайджанці;
  - в) грузини;
  - г) курди;
  - г) лури;
  - д) араби;
  - е) казахи;
  - є) пуштуни.

3. До провідних галузей промисловості Ірану належать:
  - а) чорна металургія;
  - б) газова;
  - в) нафтопереробна;
  - г) кольорова металургія;
  - г) електроніка;
  - д) нафтова.

4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Іран займає друге місце у світі за запасами природного газу;
  - б) Іран є найбільшою шіїтською країною у світі;
  - в) в Ірані низький природний приріст населення;
  - г) в Ірані розвинене килимарство;
  - г) в Ірані розвинена електротехнічна промисловість.

Теми рефератів

1. Рельєф і мінерально-сировинні ресурси Ірану.
2. Етнічний склад населення Ірану.
3. Роль шіїзму в іранському суспільстві.
4. Історико-культурна спадщина Ірану.
5. Давньоперська цивілізація.

6. Нафтова промисловість Ірану.
7. Сучасний промисловий розвиток Ірану.
8. Курдська проблема в Ірані.
9. Роль Ірану на Близькому Сході.
10. Українсько-іранські відносини: сучасний стан і перспективи розвитку.

Тема 3. Саудівська Аравія

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Саудівської Аравії.
2. Населення Саудівської Аравії.
3. Історичний розвиток Саудівської Аравії.
4. Політична система Саудівської Аравії.
5. Економіка Саудівської Аравії.
6. Саудівська Аравія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Мінерально-сировинні ресурси Саудівської Аравії.
2. Виникнення і розвиток ісламу.
3. Культура Саудівської Аравії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Саудівської Аравії.
2. Природні умови та ресурси Саудівської Аравії.
3. Населення Саудівської Аравії. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Саудівської Аравії до XX ст.
5. Історичний розвиток Саудівської Аравії в XX ст.
6. Політична система Саудівської Аравії.
7. Господарство Саудівської Аравії: загальна характеристика.
8. Промисловість Саудівської Аравії.
9. Сільське господарство Саудівської Аравії.
10. Транспорт і сфера послуг Саудівської Аравії.
11. Зовнішня політика Саудівської Аравії.
12. Зовнішні економічні зв'язки Саудівської Аравії.

Тести

1. Природний приріст населення Саудівської Аравії становить приблизно:
  - а) 8,8 %;
  - б) 12,5 %;
  - в) 20,5 %;
  - г) 26,5 %.

2. Серед напрямів ісламу в Саудівській Аравії найпоширеніший:
  - а) шіїзм;
  - б) бехаїзм;
  - в) ібадізм;
  - г) ваххабізм;
  - г) ісмаїлізм;
  - д) бекташизм.

3. До провідних галузей промисловості Саудівської Аравії належать:
  - а) нафтова;
  - б) газова;
  - в) кольорова металургія;
  - г) нафтопереробна;
  - г) верстатобудування;
  - д) автомобілебудування.

4. З наведених твердження правильними є:
  - а) Саудівська Аравія має найбільші у світі запаси нафти;
  - б) Саудівська Аравія має найрозвиненіше на Близькому Сході машинобудування;
  - в) Мекка є головним центром прочанства в ісламі;
  - г) у Саудівській Аравії переважають савани;
  - г) Саудівська Аравія є теократичною монархією.

Теми рефератів

1. Природа Саудівської Аравії.
2. Виникнення і розвиток держави Саудідів.
3. Судова система Саудівської Аравії.
4. Роль ісламу в суспільстві Саудівської Аравії.

5. Історико-культурна спадщина Саудівської Аравії.
6. Нафтова промисловість Саудівської Аравії.
7. Розвиток транспорту в Саудівській Аравії.
8. Сфера послуг Саудівської Аравії.
9. Релігійний туризм у Саудівській Аравії.
10. Роль Саудівської Аравії на Близькому Сході.

Змістовий модуль II. Країни Південної та Південно-Східної Азії

Тема 4. Пакистан

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Пакистану.
2. Населення Пакистану.
3. Історичний розвиток Пакистану.
4. Політична система Пакистану.
5. Економіка Пакистану.
6. Пакистан у міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Пакистану.
2. Сучасні політичні проблеми Пакистану.
3. Індійсько-пакистанські взаємовідносини.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Пакистану.
2. Природно-ресурсний потенціал Пакистану.
3. Населення Пакистану. Демографічна ситуація в країні.
4. Історичний розвиток земель Пакистану. Британська колонізація.
5. Історичний розвиток Пакистану після здобуття незалежності.
6. Сучасна політична система Пакистану.
7. Федеративний державний устрій Пакистану.
8. Господарство Пакистану: загальна характеристика.
9. Промисловість Пакистану.
10. Сільське господарство Пакистану.
11. Транспорт і сфера послуг Пакистану.
12. Пакистан у міжнародних відносинах.

Тести

1. Територія Пакистану становить приблизно:
  - а) 696 тис. км²;
  - б) 889 тис. км²;
  - в) 808 тис. км²;
  - г) 796 тис. км².
2. Найбільшими містами Пакистану є:
  - а) Карачі;
  - б) Лахор;
  - в) Равалпінді;
  - г) Ахмадабад;
  - г) Сурат;
  - д) Фейсалабад.
3. До провідних сільськогосподарських культур Пакистану належать:
  - а) рис;
  - б) жито;
  - в) каучуконоси;
  - г) пшениця;
  - г) цукрова тростина;
  - д) бавовник.
4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Пакистан є найбільшою за населенням мусульманською країною світу;
  - б) Пакистан має розвинену легку промисловість;
  - в) головною технічною культурою в Пакистані є бавовник;
  - г) Пакистан має ядерне озброєння;
  - г) найбільшим містом Пакистану є Ісламабад.

Теми рефератів

1. Рельєф та корисні копалини Пакистану.
2. Урбанізація в Пакистані: сучасний розвиток, проблеми і перспективи.
3. Етнічний склад населення Пакистану.
4. Промисловий розвиток Пакистану.

5. Аграрний сектор Пакистану: сучасний розвиток, проблеми і перспективи.
6. Сучасні політичні проблеми Пакистану.
7. Міжетнічні та міжрелігійні проблеми Пакистану.
8. Історико-культурна спадщина Пакистану.
9. Внутрішньополітичні проблеми Пакистану.
10. Взаємовідносини між Пакистаном та Індією: історія і сучасність.

Тема 5. Індія

План лекції

1. Географічне положення Індії. Склад території.
2. Природно-ресурсний потенціал Індії.
3. Населення. Демографічна ситуація. Етнічний та релігійний склад.
4. Історичний розвиток Індії в ХХ ст.
5. Політична система Індії.
6. Економіка Індії.
7. Індія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 16; 22; 26; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Федеративний державний устрій Індії.
2. Економічні регіони Індії.
3. Сучасний внутрішньополітичний розвиток Індії.
4. Сучасна зовнішня політика Індії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення Індії. Склад території. Острівні території Індії.
2. Головні форми рельєфу та мінерально-сировинні ресурси Індії.
3. Клімат, внутрішні води та природні ландшафти Індії.
4. Чисельність та розміщення населення Індії. Демографічна ситуація.
5. Етнічний і конфесійний склад населення Індії.
6. Історичний розвиток Індії в колоніальний період.
7. Історичний розвиток незалежної Індії.
8. Політична система Індії: загальна характеристика.
9. Федеративний устрій Індії.

10. Економіка Індії: загальна характеристика.
11. Промисловість Індії: загальна характеристика.
12. Сільське господарство Індії.
13. Провідні галузі рослинництва Індії.
14. Розвиток і розміщення основних видів транспорту в Індії.
15. Сфера послуг Індії.
16. Зовнішня політика Індії. Участь Індії в міжнародних організаціях.
17. Зовнішня торгівля Індії: товарна та географічна структура.

Тести

1. Індія безпосередньо межує з такими державами:
  - а) Бангладеш;
  - б) М'янмою;
  - в) Непалом;
  - г) Лаосом;
  - г) Бутаном;
  - д) Пакистаном.

2. Коефіцієнт природного приросту населення Індії становить приблизно:
  - а) 4,8 %;
  - б) 12,0 %;
  - в) 13,8 %;
  - г) 16,1 %.

3. Найбільшим за чисельністю жителів містом в Індії є:
  - а) Делі (Нью-Делі);
  - б) Ченнай;
  - в) Мумбай;
  - г) Бангалор;
  - г) Колката;
  - д) Аллахабад.

4. Найбільшими етносами в Індії є:
  - а) бенгальці;
  - б) таміли;
  - в) араби;
  - г) хіндустанці;

- г) перси;
- д) біхарці.

5. З наведених тверджень правильними є:

- а) Індія є найбільшою за економічним потенціалом країною Південної Азії;
- б) Індія є другою у світі країною за чисельністю населення;
- в) Індуїзм є найбільшою конфесією в Індії;
- г) в Індії розвинена чорна металургія;
- г) у сільському господарстві Індії переважає тваринництво.

Теми рефератів

1. Природно-ресурсний потенціал Індії.
2. Демографічна ситуація в Індії; основні проблеми і шляхи розв'язання.
3. Розвиток урбанізації в Індії: основні проблеми та тенденції.
4. Боротьба народів Індії за незалежність.
5. Федеративний устрій Індії: сучасний стан, тенденції трансформації.
6. Індія на світовому ринку інформаційних послуг.
7. Історико-культурна спадщина Індії.
8. Туризм в Індії.
9. Внутрішньополітичні проблеми сучасної Індії.
10. Індо-пакистанські взаємовідносини: історія, основні проблеми, шляхи розв'язання.
11. Українсько-індійські відносини: сучасний стан і перспективи розвитку.

Тема 6. Індонезія

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Індонезії.
2. Населення Індонезії.
3. Історичний розвиток Індонезії.
4. Політична система Індонезії.
5. Економіка Індонезії.
6. Індонезія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Індонезії.
2. Біологічні ресурси Індонезії.
3. Сучасні політичні та соціально-економічні реформи в Індонезії.
4. Регіональні проблеми Індонезії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення Індонезії. Острівні території.
2. Природно-ресурсний потенціал Індонезії.
3. Населення Індонезії. Демографічна ситуація.
4. Етнічний та релігійний склад населення Індонезії.
5. Індонезія в давнину і середньовіччя. Колонізація Індонезії.
6. Історичний розвиток незалежної Індонезії.
7. Політична система Індонезії.
8. Економіка Індонезії: загальна характеристика.
9. Сільське господарство Індонезії.
10. Промисловість Індонезії.
11. Транспорт і сфера послуг Індонезії.
12. Індонезія в міжнародних відносинах.
13. Зовнішня торгівля Індонезії.

Тести

1. До складу Індонезії входять такі острови:
  - а) Ява;
  - б) Сулавесі;
  - в) Мінданао;
  - г) Балі;
  - г) Лусон;
  - д) Сумбава;
  - е) Суматра;
  - є) Флорес.

2. До найбільших народів Індонезії належать:
  - а) яванці;
  - б) малайці;
  - в) кхмери;
  - г) тагали;

- г) тайці;
- д) сунданці.

3. До провідних галузей промисловості Індонезії належать:

- а) олов'яна;
- б) верстатобудування;
- в) суднобудування;
- г) електроніка;
- г) лісова;
- д) легка.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Індонезія є найбільшою за населенням мусульманською країною світу;
- б) у сільському господарстві Індонезії переважає тваринництво;
- в) Індонезія належить до нових індустріальних країн;
- г) головною сільськогосподарською культурою в Індонезії є рис;
- г) Індонезія має найбільші у світі ресурси олов'яних руд.

Теми рефератів

- 1. Мінерально-сировинні ресурси Індонезії.
- 2. Лісові ресурси Індонезії.
- 3. Сучасна урбанізація в Індонезії: основні проблеми та тенденції.
- 4. Визвольна боротьба народів Індонезії проти колоніалізму.
- 5. Регіони Індонезії.
- 6. Нафтова промисловість Індонезії.
- 7. Кольорова металургія Індонезії.
- 8. Історико-культурна спадщина Індонезії.
- 9. Туризм в Індонезії.
- 10. Міжетнічні та міжрелігійні конфлікти в Індонезії.
- 11. Українсько-індонезійські відносини: сучасний стан, перспективи розвитку.

Змістовий модуль III. Країни Східної Азії

Тема 7. Китай

План лекції

- 1. Географічне положення Китаю. Склад території.

2. Природні умови та ресурси Китаю.
3. Населення. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Китаю в XX ст.
5. Політична система КНР.
6. Економіка Китаю.
7. КНР в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Китаю.
2. Економічні та соціальні реформи в КНР.
3. Спеціальні автономні райони КНР: Сянган (Гонконг) та Аоминь (Макао).
4. Китайська Республіка на Тайвані.
5. Сучасна зовнішня політика КНР.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення Китаю. Склад території.
2. Природні умови та ресурси Китаю.
3. Населення Китаю. Демографічна ситуація. Демографічна політика.
4. Етнічний та релігійний склад населення Китаю.
5. Історичний розвиток Китаю в 1900–1949 рр.
6. Історичний розвиток КНР.
7. Політична система КНР.
8. Соціально-економічні реформи в КНР.
9. Економіка Китаю: загальна характеристика.
10. Промисловість Китаю: провідні галузі.
11. Машинобудування Китаю.
12. Провідні галузі сільського господарства Китаю.
13. Основні види транспорту Китаю; тенденції розвитку.
14. Сфера послуг Китаю.
15. Зовнішня політика КНР. Участь КНР у міжнародних організаціях.
16. Товарна та географічна структура зовнішньої торгівлі КНР.

Тести

1. Серед країн, з якими безпосередньо межує Китай:
а) Індія;

- б) В'єтнам;
- в) Казахстан;
- г) Російська Федерація;
- г) Південна Корея;
- д) Узбекистан;
- е) Бангладеш;
- є) М'янма.

2. Коефіцієнт природного приросту населення Китаю становить приблизно:

- а) 15,0 %;
- б) 6,4 %;
- в) 10,8 %;
- г) 2,5 %.

3. Китай є найбільшим у світі виробником:

- а) сталі;
- б) цементу;
- в) автомобілів;
- г) літаків;
- г) азотних добрив;
- д) телевізорів.

4. До провідних статей експорту Китаю належать:

- а) тканини;
- б) природний газ;
- в) одяг;
- г) нафта;
- г) побутова техніка;
- д) верстати.

5. З наведених тверджень правильним є:

- а) Тайвань є незалежною державою — членом ООН;
- б) Тайвань є де-факто незалежною державою;
- в) Тайвань є адміністративно-територіальною одиницею КНР;
- г) Тайвань є залежною територією США.

Теми рефератів

1. Рельєф та корисні копалини Китаю.

2. Давня китайська цивілізація.
3. Китай у Другій світовій війні.
4. Зовнішня та внутрішня політика Мао Цзедуна.
5. Урбанізація в Китаї; основні проблеми та тенденції розвитку.
6. Військово-промисловий комплекс Китаю.
7. Сянган (Гонконг): населення, економіка, культура.
8. Аоминь (Макао): населення, економіка, культура.
9. Тайвань: природа, населення, історія, культура.
10. Політична система Китайської Республіки на Тайвані.
11. Економіка Тайваню та зовнішні зв'язки Тайваню.
12. Відносини між Україною та КНР: сучасний стан, перспективи розвитку.

Тема 8. Республіка Корея

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Республіки Корея.
2. Населення Республіки Корея.
3. Історичний розвиток Республіки Корея.
4. Політична система Республіки Корея.
5. Економіка Республіки Корея.
6. Республіка Корея в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Республіки Корея.
2. Корейська війна.
3. Промисловий розвиток Республіки Корея.
4. Корейська культура.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Республіки Корея.
2. Природно-ресурсний потенціал Республіки Корея.
3. Населення Республіки Корея. Демографічна ситуація.
4. Корея в першій половині ХХ ст.
5. Історичний розвиток Республіки Корея.
6. Політична система Республіки Корея.
7. Економіка Республіки Корея: загальна характеристика.

8. Промисловість Республіки Корея.
9. Машинобудування Республіки Корея.
10. Сільське господарство Республіки Корея.
11. Транспорт і сфера послуг Республіки Корея.
12. Республіка Корея в міжнародних відносинах.
13. Зовнішня торгівля Республіки Корея.

Тести

1. Територія Республіки Корея становить приблизно:
  - а) 90 тис. км²;
  - б) 99 тис. км²;
  - в) 105 тис. км²;
  - г) 89 тис. км².
2. Населення Республіки Корея становить приблизно:
  - а) 49 млн чол.;
  - б) 56 млн чол.;
  - в) 65 млн чол.;
  - г) 58 млн чол.
3. До провідних галузей промисловості Республіки Корея належать:
  - а) суднобудування;
  - б) автомобілебудування;
  - в) деревообробна;
  - г) електроніка;
  - г) електротехніка;
  - д) взуттєва.
4. З наведених тверджень правильними є:
  - а) Республіка Корея має великі поклади нафти;
  - б) Республіка Корея має розвинене автомобілебудування;
  - в) Республіка Корея має ринкову економіку;
  - г) у Республіці Корея поширене християнство;
  - г) у сільському господарстві Республіки Корея переважає тваринництво.

Теми рефератів

1. Рельєф і мінерально-сировинні ресурси Республіки Корея.

2. Урбанізація в Республіці Корея: основні проблеми та тенденції.
3. Корейська війна 1950–1953 рр.: причини, перебіг і наслідки.
4. Фінансово-промислові групи в економіці Республіки Корея.
5. Автомобілебудування Республіки Корея.
6. Високі технології в промисловості Республіки Корея.
7. Історико-культурна спадщина Республіки Корея.
8. Туризм в Республіці Корея.
9. Проблеми взаємовідносин між Республікою Корея та КНДР.
10. Відносини між Україною та Республікою Корея.

Тема 9. Японія

План лекції

1. Географічне положення Японії.
2. Природні умови та ресурси.
3. Населення Японії.
4. Історичний розвиток Японії в ХХ ст.
5. Політична система Японії.
6. Господарство Японії.
7. Японія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 16; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Урбаністичні процеси в Японії.
2. Економічні райони Японії.
3. Сучасна зовнішня політика Японії.
4. Японсько-американські та японсько-російські відносини.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення Японії. Склад території.
2. Природні умови та ресурси Японії.
3. Екологічна ситуація в Японії.
4. Чисельність, динаміка та розміщення населення.
5. Населення Японії.
6. Історичний розвиток Японії в 1900–1945 рр.
7. Повоєнний розвиток Японії.
8. Політична система Японії.
9. Господарство Японії: сучасний стан, основні проблеми та перспективи.

10. Промисловість Японії: провідні галузі.
11. Провідні галузі сільського господарства Японії.
12. Транспортна система Японії.
13. Сфера послуг Японії.
14. Зовнішня політика Японії. Участь Японії в міжнародних організаціях.
15. Товарна та географічна структура зовнішньої торгівлі Японії.

Тести

1. Населення Японії становить приблизно:

- а) 127,5 млн чол.;
- б) 130,4 млн чол.;
- в) 132,2 млн чол.;
- г) 128,7 млн чол.

2. Найбільшими міськими агломераціями Японії є:

- а) Кейхін;
- б) Хансін;
- в) Тюкьо;
- г) Кагосіма;
- ґ) Сапоро;
- д) Хакодате.

3. До провідних галузей промисловості Японії належать:

- а) хімічна;
- б) суднобудування;
- в) верстатобудування;
- г) атомна енергетика;
- ґ) електротехніка та електроніка;
- д) автомобілебудування.

4. До провідних статей експорту Японії належать:

- а) автомобілі;
- б) судна;
- в) природний газ;
- г) залізна руда;
- ґ) продукція електроніки;
- д) хімічні продукти.

5. З наведених тверджень правильними є:
- а) Японія є постіндустріальною країною;
  - б) в економіці Японії переважає державний сектор;
  - в) у сільському господарстві Японії переважає тваринництво;
  - г) Японія посідає друге місце у світі за виробництвом автомобілів;
  - г) Японія імпортує переважну частину потрібної сировини.

Теми рефератів

1. Японія в Другій світовій війні.
2. Проблема “Північних територій”.
3. Урбанізація в Японії. Мегалополіс Токайдо.
4. Конституційний устрій Японії.
5. Електроенергетика Японії.
6. Електронна промисловість Японії.
7. Автомобілебудування Японії.
8. Сфера банківсько-фінансових послуг Японії.
9. Роль Японії у світовій економіці.
10. Туризм в Японії; основні перспективи розвитку.
11. Традиційна японська культура.
12. Українсько-японські відносини: сучасний стан і перспективи розвитку.

ЧАСТИНА IV. КРАЇНИ АФРИКИ, АМЕРИКИ, ОКЕАНІЇ ТА АВСТРАЛІЯ

Змістовий модуль I. Країни Африки

Тема 1. Єгипет

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Єгипту.
2. Населення Єгипту.
3. Історичний розвиток Єгипту в ХХ ст.
4. Політична система Єгипту.
5. Господарство Єгипту.
6. Єгипет у міжнародних відносинах.

Література: [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Давньоєгипетська цивілізація.

2. Арабо-мусульманська культура Єгипту.
3. Соціально-економічні проблеми сучасного Єгипту.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Єгипту.
2. Природно-ресурсний потенціал Єгипту.
3. Населення Єгипту. Демографічна ситуація.
4. Розвиток Єгипту після революції 1952 р.
5. Політична система Єгипту.
6. Економіка Єгипту: загальна характеристика.
7. Промисловість Єгипту.
8. Сільське господарство Єгипту.
9. Транспорт і сфера послуг Єгипту.
10. Зовнішня політика Єгипту, участь у міжнародних організаціях.
11. Єгипет у міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Єгипет займає площу приблизно:
  - а) 1001,4 тис. км²;
  - б) 1002,6 тис. км²;
  - в) 1085,5 тис. км²;
  - г) 1234,2 тис. км²;
2. До провідних сільськогосподарських культур в Єгипті належать:
  - а) пшениця;
  - б) бавовна;
  - в) фінікова пальма;
  - г) цитрусові;
  - г) агава;
  - д) цукровий буряк;
  - е) жито;
  - є) соняшник.
3. Основними експортними товарами Єгипту є:
  - а) нафта;
  - б) м'ясо;
  - в) зерно;

- г) тканини;
- г) фрукти;
- д) нафтопродукти.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Єгипет має найбільше населення серед країн Африки;
- б) серед населення Єгипту переважають копти;
- в) Єгипет посідає перше місце у світі з вирощування довговолоконистої бавовни;
- г) в Єгипті добре розвинене свинарство;
- г) в Єгипті добре розвинена нафтова та нафтопереробна промисловість.

Теми рефератів

1. Культура давньоєгипетської цивілізації.
2. Єгипет в античну епоху.
3. Єгипет в арабо-мусульманську епоху.
4. Єгипет у складі Османської імперії.
5. Єгипет у першій половині ХХ ст.
6. Єгипет в арабо-ізраїльських війнах.
7. Урбанізація в Єгипті. Великий Каїр.
8. Туризм в Єгипті.
9. Відносини між Україною та Єгиптом.

Тема 2. Алжир

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Алжиру.
2. Населення Алжиру.
3. Історичний розвиток Алжиру в ХХ ст.
4. Політична система Алжиру.
5. Господарство Алжиру.
6. Алжир у міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Фінікійська колонізація Алжиру. Держава Карфаген.
2. Алжир за часів середньовіччя.
3. Внутрішньополітичні проблеми сучасного Алжиру.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Алжиру.
2. Природно-ресурсний потенціал Алжиру.
3. Населення Алжиру. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Алжиру в ХХ ст.
5. Сучасна політична система Алжиру.
6. Економіка Алжиру: загальна характеристика, сучасні проблеми, тенденції.
7. Промисловість Алжиру.
8. Сільське господарство Алжиру.
9. Транспорт і сфера послуг Алжиру.
10. Зовнішня політика Алжиру, участь у міжнародних організаціях.
11. Алжир у міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Алжир має населення:
  - а) близько 34 млн чол.;
  - б) майже 40 млн чол.;
  - в) понад 50 млн чол.;
  - г) майже 60 млн чол.

2. До провідних сільськогосподарських культур в Алжирі належать:
  - а) пшениця;
  - б) цитрусові;
  - в) фрукти;
  - г) виноград;
  - д) фінікова пальма;
  - е) цукровий буряк;
  - є) бавовна;
  - є) соя.

3. До основних галузей промисловості Алжиру належать:
  - а) нафтова;
  - б) газова;
  - в) автомобілебудування;
  - г) харчова;

- г) верстатобувана;
- д) кольорова металургія.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Алжир є найбільшою країною в Африці;
- б) серед населення Алжиру переважають мусульмани-шиїти;
- в) в Алжирі розвинене виноградарство;
- г) в Алжирі добре розвинена нафтова та нафтопереробна промисловість;
- г) в Алжирі переважають пустелі та напівпустелі.

Теми рефератів

1. Природа Алжиру: сучасний стан і охорона.
2. Територія Алжиру в давнину.
3. Алжир в арабо-мусульманську епоху.
4. Алжир у складі Османської імперії.
5. Колонізація Алжиру Францією.
6. Визвольна боротьба алжирського народу.
7. Політичний та соціально-економічний розвиток незалежного Алжиру.
8. Урбанізація в Алжирі; найбільші агломерації.
9. Туризм в Алжирі: сучасний стан і перспективи розвитку.
10. Відносини між Україною та Алжиром.

Тема 3. Нігерія

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси Нігерії.
2. Населення Нігерії.
3. Історичний розвиток Нігерії в ХХ ст.
4. Політична система Нігерії.
5. Економіка Нігерії.
6. Нігерія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Флора і фауна Нігерії.
2. Середньовічні держави на території Нігерії.
3. Міжетнічні проблеми сучасної Нігерії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Нігерії.
2. Природно-ресурсний потенціал Нігерії.
3. Населення Нігерії. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Нігерії в XX ст.
5. Сучасна політична система Нігерії.
6. Економіка Нігерії: загальна характеристика, сучасні проблеми, тенденції.
7. Промисловість Нігерії.
8. Сільське господарство Нігерії.
9. Транспорт і сфера послуг Нігерії.
10. Зовнішня політика Нігерії, участь у міжнародних організаціях.
11. Нігерія в міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Серед країн, з якими межує Нігерія:
  - а) Камерун;
  - б) Того;
  - в) Нігер;
  - г) Малі;
  - ґ) Чад;
  - д) Буркуна;
  - е) Гана;
  - є) Бенін.
2. До провідних сільськогосподарських культур у Нігерії належать:
  - а) какао;
  - б) бавовна;
  - в) фрукти;
  - г) арахіс;
  - ґ) льон;
  - д) цукрова тростина;
  - е) соя;
  - є) сорго.
3. До основних галузей промисловості Нігерії належать:
  - а) автомобілебудування;

- б) кольорова металургія;
- в) нафтова;
- г) гірничодобувна;
- г) електротехнічна;
- д) харчова.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Нігерія має найбільше населення серед країн Африки;
- б) Нігерія знаходиться переважно в субекваторіальному кліматі;
- в) серед населення Нігерії переважають християни;
- г) Нігерія є парламентською монархією;
- г) Нігерія має великі поклади нафти.

Теми рефератів

1. Рельєф та мінерально-сировинні ресурси Нігерії.
2. Біологічні ресурси Нігерії.
3. Етнічний та релігійний склад населення Нігерії.
4. Урбанізація в Нігерії; найбільші агломерації.
5. Середньовічні держави на території Нігерії.
6. Колонізація Нігерії Великою Британією.
7. Політичний та соціально-економічний розвиток незалежної Нігерії.
8. Сучасні внутрішньополітичні проблеми Нігерії.
9. Культура народів Нігерії.

Тема 4. Демократична Республіка Конго

План лекції

1. Географічне положення, природні умови та ресурси ДРК.
2. Населення ДРК.
3. Історичний розвиток ДРК (Бельгійського Конго, Заїру) у ХХ ст.
4. Політична система Демократичної Республіки Конго.
5. Економіка ДРК.
6. Демократична Республіка Конго у міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Флора і фауна ДРК.

2. Работоргівля. Європейська колонізація Конго.
3. Міжетнічні проблеми сучасної ДРК.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення ДРК.
2. Природно-ресурсний потенціал ДРК.
3. Населення ДРК. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток ДРК (Бельгійського Конго, Заїру) у ХХ ст.
5. Сучасна політична система Демократичної Республіки Конго.
6. Економіка ДРК: загальна характеристика, сучасні проблеми, тенденції.
7. Промисловість ДРК.
8. Сільське господарство ДРК.
9. Транспорт і сфера послуг ДРК.
10. Демократична Республіка Конго у міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Серед країн, з якими межує ДРК:
  - а) Кенія;
  - б) Танзанія;
  - в) Замбія;
  - г) Конго;
  - г) Уганда;
  - д) Ефіопія;
  - е) Габон;
  - е) Ангола.

2. До провідних сільськогосподарських культур у ДРК належать:
  - а) пшениця;
  - б) бульбоплоди;
  - в) кава;
  - г) арахіс;
  - г) фрукти;
  - д) соя;
  - е) цукровий буряк;
  - е) жито.

3. До основних експортних товарів ДРК належать:

- а) кобальт;
- б) мідь;
- в) алмази;
- г) деревина;
- г) природний газ;
- д) верстати;
- е) промислове устаткування;
- є) зерно.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) ДРК має високий природний приріст населення;
- б) серед населення ДРК переважають народи банту;
- в) ДРК має великі поклади алмазів;
- г) ДРК має недостатні водні ресурси;
- г) ДРК має великі поклади руд кольорових металів.

Теми рефератів

- 1. Мінерально-сировинні ресурси ДРК.
- 2. Біологічні ресурси ДРК.
- 3. Етнічний та релігійний склад населення ДРК.
- 4. Культура народів ДРК.
- 5. Колонізація Конго Бельгією.
- 6. Визвольна боротьба народів Бельгійського Конго і здобуття незалежності.
- 7. Політичний та соціально-економічний розвиток Заїру.
- 8. Громадянська війна в Заїрі. Проголошення ДРК.
- 9. Сучасні внутрішньополітичні проблеми ДРК.

Тема 5. Південна Африка

План лекції

- 1. Географічне положення, природні умови та ресурси Південної Африки.
- 2. Населення Південної Африки.
- 3. Історичний розвиток Південної Африки в ХХ ст.
- 4. Політична система Південної Африки.
- 5. Економіка Південної Африки.
- 6. Південна Африка в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Європейська колонізація Південної Африки.
2. Африканський Національний конгрес у боротьбі з режимом апартеїду.
3. Флора і фауна Південної Африки.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Південної Африки.
2. Природно-ресурсний потенціал Південної Африки.
3. Населення Південної Африки. Сучасна демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Південної Африки в ХХ ст.
5. Сучасна політична система Республіки Південна Африка.
6. Економіка Південної Африки.
7. Промисловість Південної Африки.
8. Сільське господарство Південної Африки.
9. Транспорт і сфера послуг Південної Африки.
10. Зовнішня політика Південної Африки, участь у міжнародних організаціях.
11. Південна Африка в міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Територія Південної Африки становить приблизно:
  - а) 1028 тис. км²;
  - б) 1223 тис. км²;
  - в) 1344 тис. км²;
  - г) 1401 тис. км².

2. До провідних галузей промисловості Південної Африки належать:
  - а) гірничодобувна;
  - б) нафтова;
  - в) газова;
  - г) вугільна;
  - г) кольорова металургія;
  - д) хімія органічного синтезу;
  - е) машинобудування;
  - є) харчова.

3. До основних експортних товарів Південної Африки належать:

- а) алмази;
- б) золото;
- в) вугілля;
- г) природний газ;
- ґ) деревина;
- д) вовна;
- е) гірниче устаткування;
- є) електроніка.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Південна Африка виробляє найбільше в Африці промислової продукції;
- б) серед населення Південної Африки переважають народи банту;
- в) Південна Африка має високий природний приріст населення;
- г) Південна Африка має великі поклади нафти;
- ґ) Південна Африка має великі поклади алмазів.

Теми рефератів

- 1. Рельєф і мінерально-сировинні ресурси Південної Африки.
- 2. Природоохоронні території Південної Африки.
- 3. Расовий та етнічний склад населення Південної Африки.
- 4. Культура народів Південної Африки.
- 5. Голландська та британська колонізація Південної Африки.
- 6. Англо-бурзька війна.
- 7. Визвольна боротьба народів Південної Африки проти режиму апартеїду.
- 8. Політичні та соціально-економічні проблеми Південної Африки.
- 9. Туризм у Південній Африці.

Змістовий модуль II. Країни Латинської Америки

Тема 6. Бразилія

План лекції

- 1. Географічне положення і склад території Бразилії.
- 2. Природно-ресурсний потенціал Бразилії.
- 3. Населення Бразилії. Демографічна ситуація.
- 4. Історичний розвиток Бразилії в XX ст.

5. Політична система Бразилії.
6. Господарство Бразилії.
7. Бразилія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Бразилії. Органічний світ.
2. Федеративний устрій Бразилії.
3. Соціально-економічні проблеми сучасної Бразилії.
4. Зовнішня політика Бразилії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення Бразилії. Склад території.
2. Основні форми рельєфу та мінерально-сировинні ресурси Бразилії.
3. Кліматичні умови, внутрішні води, природні ландшафти Бразилії.
4. Екологічна ситуація в Бразилії.
5. Населення Бразилії. Демографічна ситуація.
6. Історичний розвиток Бразилії в першій половині XX ст.
7. Розвиток Бразилії в другій половині XX – на початку XXI ст.
8. Політична система Бразилії.
9. Федеративний устрій Бразилії.
10. Економіка Бразилії: загальна характеристика.
11. Промисловість Бразилії: провідні галузі.
12. Провідні галузі сільського господарства Бразилії.
13. Транспортний комплекс Бразилії.
14. Сфера послуг Бразилії.
15. Зовнішня політика Бразилії, участь у міжнародних організаціях.
16. Бразилія в міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Коефіцієнт природного приросту населення Бразилії становить приблизно:
  - а) 7,8 %;
  - б) 9,5 %;
  - в) 10,1 %;
  - г) 13,0 %.

2. Найбільше місто Бразилії:

- а) Ріо-де-Жанейро;
- б) Салвадор;
- в) Бразилія;
- г) Сан-Паулу.

3. До провідних галузей промисловості Бразилії належать:

- а) чорна металургія;
- б) алюмінієва;
- в) електроенергетика;
- г) нафтова;
- г) автомобілебудування;
- д) м'ясопереробна.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Бразилія має найбільші в Південній Америці лісові ресурси;
- б) Бразилія має найбільший у світі природно-ресурсний потенціал;
- в) Бразилія є найбільшим у світі експортером кави;
- г) Бразилія має найбільші в Південній Америці поклади нафти;
- г) Бразилія має найбільші в Латинській Америці поклади природного газу.

Теми рефератів

- 1. Амазонія: природно-ресурсний потенціал, проблеми освоєння.
- 2. Урбанізація в Бразилії; найбільші міські агломерації.
- 3. Расовий, етнічний та релігійний склад населення Бразилії.
- 4. Бразильське “економічне диво” у 60–80-ті роки ХХ ст.
- 5. Проблема зовнішньої заборгованості Бразилії.
- 6. Автомобілебудування Бразилії.
- 7. Сільське господарство Бразилії; проблеми та тенденції розвитку.
- 8. Культура Бразилії.
- 9. Розвиток туризму в Бразилії.
- 10. Внутрішньополітичні проблеми Бразилії.
- 11. Роль Бразилії в інтеграційних процесах у Латинській Америці.
- 12. Взаємовідносини між Україною та Бразилією.

Тема 7. Аргентина

План лекції

1. Географічне положення, природно-ресурсний потенціал Аргентини.
2. Населення Аргентини.
3. Історичний розвиток Аргентини в XIX–XX ст.
4. Політична система Аргентини.
5. Господарство Аргентини: провідні галузі.
6. Аргентина в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Аргентини.
2. Федеративний устрій Аргентини.
3. Соціально-економічні проблеми сучасної Аргентини.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Аргентини.
2. Природні умови та ресурси Аргентини.
3. Населення Аргентини. Демографічна ситуація
4. Розвиток Аргентини в XX — на початку XXI ст.
5. Політична система Аргентини.
6. Економіка Аргентини: загальна характеристика.
7. Промисловість Аргентини.
8. Сільське господарство Аргентини.
9. Транспортний комплекс Аргентини.
10. Сфера послуг Аргентини.
11. Зовнішня політика Аргентини, участь у міжнародних організаціях.
12. Аргентина в міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Аргентина займає площу приблизно:
  - а) 2,4 млн км²;
  - б) 2,6 млн км²;
  - в) 2,8 млн км²;
  - г) 3,2 млн км².

2. До провідних галузей промисловості Аргентини відносяться:
- а) авіаційна;
  - б) м'ясопереробна;
  - в) борошномельна;
  - г) чорна металургія;
  - ґ) приладобудування;
  - д) космічна;
  - е) електроніка;
  - є) автомобілебудування.

3. До основних експортних товарів Аргентини належать:
- а) кам'яне вугілля;
  - б) м'ясо;
  - в) срібло;
  - г) електроніка;
  - ґ) зерно;
  - д) вовна.

4. З наведених тверджень правильними є:
- а) Аргентина є найрозвиненішою країною Південної Америки;
  - б) Аргентина має великі поклади срібла (аргентуму);
  - в) Аргентина є парламентсько-президентською республікою;
  - г) в Аргентині добре розвинене вівчарство;
  - ґ) в Аргентині добре розвинене скотарство.

Теми рефератів

1. Рельєф та корисні копалини Аргентини.
2. Кліматичні умови, внутрішні води, природні ландшафти Аргентини.
3. Урбанізація в Аргентині; найбільші міські агломерації.
4. Етнічний та релігійний склад населення Аргентини.
5. Відкриття та освоєння Аргентини європейцями.
6. Історичний розвиток Аргентини в XIX ст.
7. Перонізм у політичній історії Аргентини.
8. Культура в Аргентині.
9. Туризм в Аргентині.
10. Роль Аргентини в МЕРКОСУР.

Тема 8. Чилі

План лекції

1. Географічне положення, природно-ресурсний потенціал Чилі.
2. Населення Чилі.
3. Історичний розвиток Чилі в ХІХ–ХХ ст.
4. Політична система Чилі.
5. Господарство Чилі: провідні галузі.
6. Чилі в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Чилі.
2. Державний переворот 1973 р., режим Піночета.
3. Сучасні соціально-економічні проблеми Чилі.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення, склад території Чилі.
2. Природні умови та ресурси Чилі.
3. Населення Чилі. Демографічна ситуація.
4. Розвиток Чилі в ХХ – на початку ХХІ ст.
5. Сучасна політична система Чилі.
6. Економіка Чилі: загальна характеристика.
7. Промисловість Чилі.
8. Сільське господарство Чилі.
9. Розвиток основних видів транспорту в Чилі.
10. Сфера послуг Чилі.
11. Зовнішня політика Чилі, участь у міжнародних організаціях.
12. Чилі в міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Чилі має населення:
  - а) майже 12 млн чол.;
  - б) понад 16 млн чол.;
  - в) понад 19 млн чол.;
  - г) понад 22 млн чол.

2. До провідних галузей промисловості Чилі належать:
  - а) гірничодобувна;

- б) автомобілебудування;
- в) борошномельня;
- г) рибна;
- г) приладобудування;
- д) кольорова металургія.

3. До основних сільськогосподарських культур Чилі належать:

- а) пшениця;
- б) кукурудза;
- в) цукрова тростина;
- г) фрукти;
- г) виноград;
- д) бавовна.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Чилі посідає перше місце у світі за видобутком селітри;
- б) Чилі посідає одне з провідних місць у світі за видобутком та експортом міді;
- в) Чилі має розвинене виноробство;
- г) демократичний режим у Чилі було відновлено в 1982 р.;
- г) у Чилі розвинена електронна промисловість.

Теми рефератів

1. Рельєф та корисні копалини Чилі.
2. Кліматичні умови, внутрішні води, природні ландшафти Чилі.
3. Урбанізація в Чилі; проблеми та тенденції розвитку.
4. Етнічний та релігійний склад населення Чилі.
5. Відкриття та освоєння Чилі європейцями.
6. Історичний розвиток Чилі в XIX ст.
7. Диктаторський режим Піночета.
8. Культура в Чилі.
9. Туризм у Чилі.
10. Роль Чилі в інтеграційних процесах у Латинській Америці.

Тема 9. Мексика

План лекції

1. Географічне положення, природно-ресурсний потенціал Мексики.
2. Населення Мексики.
3. Історичний розвиток Мексики в XIX–XX ст.
4. Політична система Мексики.
5. Господарство Мексики: провідні галузі.
6. Мексика в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Мексики.
2. Федеративний устрій Мексики.
3. Політичні та соціально-економічні проблеми сучасної Мексики.
4. Зовнішня політика Мексики.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення Мексики. Склад території.
2. Природні умови та ресурси Мексики.
3. Населення Мексики. Демографічна ситуація.
4. Історичний розвиток Мексики в XIX ст.
5. Розвиток Мексики в XX – на початку XXI ст.
6. Політична система Мексики.
7. Економіка Мексики: загальна характеристика.
8. Промисловість Мексики: провідні галузі.
9. Сільське господарство Мексики.
10. Транспортний комплекс Мексики.
11. Сфера послуг Мексики.
12. Зовнішня політика Мексики, участь у міжнародних організаціях.
13. Мексика в міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Населення Мексики становить:
  - а) майже 88 млн чол.;
  - б) близько 100 млн чол.;

- в) майже 110 млн чол.;
- г) понад 121 млн чол.

2. До провідних сільськогосподарських культур Мексики належать:

- а) кукурудза;
- б) бавовна;
- в) фінікова пальма;
- г) кава;
- г) льон-довгунець;
- д) цукровий буряк;
- е) пшениця;
- є) цитрусові.

3. До провідних галузей промисловості Мексики належать:

- а) кольорова металургія;
- б) нафтова;
- в) гірничодобувна;
- г) хіміко-фармацевтична;
- г) харчова;
- д) авіаційна.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Мексика має великі поклади нафти;
- б) на території Мексики існувала давня цивілізація інків;
- в) у Мексиці розвинена кольорова металургія;
- г) Мексика є парламентсько-президентською республікою;
- г) населення Мексики є переважно римо-католиками.

Теми рефератів

1. Рельєф та мінерально-сировинні ресурси Мексики.
2. Кліматичні умови, внутрішні води, ґрунти та біологічні ресурси Мексики.
3. Урбанізація в Мексиці; найбільші міські агломерації.
4. Расовий, етнічний та релігійний склад населення Мексики.
5. Історико-культурна спадщина Мексики.
6. Туризм у Мексиці.
7. Внутрішньополітичні проблеми Мексики.
8. Роль Мексики в НАФТА.

9. Відносини Мексики і США.
10. Роль Мексики в інтеграційних процесах у Латинській Америці.

Змістовий модуль III. Країни Англо-Америци, Австралія, Нова Зеландія

Тема 10. Сполучені Штати Америки

План лекції

1. Географічне положення США. Склад території.
2. Природно-ресурсний потенціал США.
3. Населення США.
4. Історичний розвиток США.
5. Політична система США.
6. Господарство США.
7. США в міжнародних відносинах.

Література [1–8; 10; 11; 15; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти США.
2. Екологічна ситуація у США.
3. Державний устрій США.
4. Місцеве управління та самоврядування у США.
5. Зовнішня політика США: історія, сучасний стан і перспективи розвитку.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення США. Склад території.
2. Головні форми рельєфу та корисні копалини США.
3. Кліматичні умови, внутрішні води, основні природні ландшафти США.
4. Екологічна ситуація в США.
5. Населення США. Демографічна ситуація.
6. Історичний розвиток США в першій половині XX ст.
7. Політичний та соціально-економічний розвиток США в другій половині XX — на початку XXI ст.
8. Політична система США: загальна характеристика.
9. Федеративний устрій США.

10. Економіка США: сучасний стан і тенденції розвитку.
11. Промисловість США: загальна характеристика.
12. Головні галузі сільського господарства США.
13. Транспортний комплекс США.
14. Сфера послуг США.
15. Провідні стратегічні напрями сучасної зовнішньої політики США.
16. Участь США в міжнародних організаціях.
17. Зовнішня торгівля США: товарна та географічна структура.
18. Відносини між Україною та США: сучасний стан і перспективи розвитку.

Тести

1. Населення США становить:
  - а) майже 280 млн чол.;
  - б) близько 298 млн чол.;
  - в) понад 302 млн чол.;
  - г) майже 310 млн чол.

2. За формою правління США є:
  - а) парламентською республікою;
  - б) парламентсько-президентською республікою;
  - в) президентсько-парламентською республікою;
  - г) президентською республікою;

3. Мегалополісами США є:
  - а) Босваш;
  - б) Техаський;
  - в) Дакотський;
  - г) Сан-Сан;
  - г) Чіпіттс;
  - д) Денвер.

4. Провідним центром автомобільної промисловості США є:
  - а) Філадельфія;
  - б) Нью-Йорк;
  - в) Клівленд;
  - г) Детройт.

5. З наведених тверджень правильними є:
- США мають найбільший ВВП у світі;
  - США мають найбільший у світі військово-технічний потенціал;
  - США третя країна у світі за територією;
  - США мають найбільший у світі зовнішній борг;
  - США мають найбільше у світі від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами.

Теми рефератів

- Національні парки та заповідники США.
- “Новий курс” Ф. Рузвельта.
- США у Другій світовій війні.
- Рейганоміка: сутність соціально-економічної політики.
- Урбанізація в США; мегалополіси та головні агломерації.
- Расовий, етнічний та релігійний склад населення США.
- “Високі” технології в економіці США.
- Автомобілебудування США.
- Банківсько-фінансова сфера США.
- Культура США: основні тенденції розвитку.
- Українська діаспора у США: формування, розвиток, сучасний стан.
- Туризм у США.
- Сучасна геополітика США у світі.

Тема 11. Канада

План лекції

- Географічне положення Канади, склад території.
- Природно-ресурсний потенціал Канади.
- Населення Канади.
- Історичний розвиток Канади.
- Політична система Канади.
- Господарство Канади.
- Канада в міжнародних відносинах.

Література [1–5; 7; 8; 10; 15; 21; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

- Природа Канади.

2. Місцеве управління та самоврядування в Канаді.
3. Українська діаспора в Канаді.

Питання для самоконтролю

1. Географічне та геополітичне положення Канади. Склад території.
2. Головні форми рельєфу Канади; мінерально-сировинні ресурси.
3. Кліматичні умови та внутрішні води Канади.
4. Основні природні ландшафти Канади; лісові ресурси.
5. Екологічна ситуація в Канаді.
6. Населення Канади; демографічна ситуація, міграції.
7. Історичний розвиток Канади у XVIII–XX ст.
8. Політична система Канади.
9. Федеративний устрій Канади.
10. Економіка Канади: загальна характеристика.
11. Гірничодобувна промисловість Канади.
12. Провідні галузі сільського господарства Канади.
13. Транспортний комплекс Канади.
14. Сфера послуг Канади.
15. Зовнішня політика Канади, участь у міжнародних організаціях.
16. Участь Канади в міжнародних економічних відносинах.

Тести

1. Територія Канади становить приблизно:
  - а) 8,4 млн км²;
  - б) 11 млн км²;
  - в) 10 млн км²;
  - г) 12 млн км².
2. До складу Канади Федерації входять провінції:
  - а) Манітоба;
  - б) Британська Колумбія;
  - в) Вермонт;
  - г) Квебек;
  - г) Орегон;
  - д) Онтаріо.

3. Главою держави в Канаді є:

- а) президент;
- б) прем'єр-міністр;
- в) монарх;
- г) канцлер.

4. До провідних галузей промисловості Канади належать:

- а) кольорова металургія;
- б) лісова і деревообробна;
- в) електроенергетика;
- г) легка;
- г) машинобудування;
- д) гірничовидобувна.

5. З наведених тверджень правильними є:

- а) населення Канади становить близько 30 млн чол.;
- б) Канада має найбільші в Північній Америці лісові ресурси;
- в) Канада входить до “великої сімки”;
- г) Канада має розвинене автомобілебудування;
- г) Канада має однопалатний парламент.

Теми рефератів

- 1. Природоохоронні території Канади.
- 2. Рельєф та корисні копалини Канади.
- 3. Історія відкриття та освоєння Канади.
- 4. Конституційний устрій Канади.
- 5. Канада у світових війнах.
- 6. Урбанізація в Канаді; провідні агломерації.
- 7. Чорна та кольорова металургія Канади.
- 8. Лісопромисловий комплекс Канади.
- 9. Проблема Квебеку: історія, сучасний стан, шляхи розв'язання.
- 10. Українська діаспора в Канаді: формування, розвиток, сучасний стан.
- 11. Українсько-канадські відносини: сучасний стан та перспективи.

Тема 12. Австралія

План лекції

- 1. Географічне положення, склад території Австралії.

2. Природно-ресурсний потенціал Австралії.
3. Населення Австралії.
4. Історичний розвиток Австралії.
5. Політична система Австралії.
6. Господарство Австралії.
7. Австралія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Австралії. Органічний світ.
2. Федеративний устрій Австралії.
3. Зовнішня політика сучасної Австралії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення Австралії. Склад території.
2. Головні форми рельєфу Австралії; корисні копалини.
3. Клімат, внутрішні води, ґрунти, природні ландшафти Австралії.
4. Населення Австралії, демографічна ситуація, міграції.
5. Історичний розвиток Австралії.
6. Політична система Австралійського Союзу.
7. Федеративний устрій Австралійського союзу.
8. Економіка Австралії: загальна характеристика.
9. Промисловість Австралії: загальна характеристика.
10. Гірничовидобувна промисловість Австралії.
11. Провідні галузі сільського господарства Австралії.
12. Транспортний комплекс Австралії.
13. Сфера послуг Австралії.
14. Зовнішня політика Австралії, участь у міжнародних організаціях.
15. Зовнішня торгівля Австралії: товарна та географічна структура.

Тести

1. Населення Австралії становить приблизно:
  - а) 19,1 млн чол.;
  - б) 20,4 млн чол.;
  - в) 17,7 млн чол.;
  - г) 22,8 млн чол.

2. Найбільше місто Австралії:

- а) Сідней;
- б) Мельбурн;
- в) Брісбен;
- г) Канберра.

3. До провідних галузей промисловості Австралії належать:

- а) вугільна;
- б) кольорова металургія;
- в) нафтова;
- г) швейна;
- г) машинобудування;
- д) харчова.

4. До провідних галузей сільського господарства Австралії належать:

- а) вівчарство;
- б) бджільництво;
- в) скотарство (ВРХ);
- г) буряківництво;
- г) льонарство;
- д) вирощування пшениці.

5. З наведених тверджень правильними є:

- а) Австралія входить до “великої сімки”;
- б) Австралія займає територію цілого материка;
- в) Австралія посідає перше місце у світі за видобутком алмазів;
- г) Австралія посідає перше місце у світі за поголів’ям овець;
- г) в Австралії переважає сільське населення.

Теми рефератів

1. Рослинний і тваринний світ Австралії.
2. Екологічні проблеми Австралії, шляхи їх розв’язання.
3. Історія відкриття та освоєння Австралії.
4. Австралія у світових війнах ХХ ст.
5. Урбанізація в Австралії.
6. Чорна та кольорова металургія Австралії.
7. Автомобільний транспорт Австралії.
8. Культурний розвиток Австралії.

9. Туристично-рекреаційна сфера Австралії.
10. Українсько-австралійські взаємовідносини.

Тема 13. Нова Зеландія

План лекції

1. Географічне положення, природно-ресурсний потенціал Нової Зеландії.
3. Населення Нової Зеландії.
4. Історичний розвиток Нової Зеландії.
5. Політична система Нової Зеландії.
6. Господарство Нової Зеландії.
7. Нова Зеландія в міжнародних відносинах.

Література [1; 3–5; 7; 8; 22; 27; 30; 32]

Теми для самостійної роботи

1. Природні ландшафти Нової Зеландії. Органічний світ.
2. Англо-саксонська політична система.
3. Зовнішня політика Нової Зеландії.

Питання для самоконтролю

1. Географічне положення Нової Зеландії. Склад території.
2. Природні умови та ресурси Нової Зеландії.
3. Населення Нової Зеландії, демографічна ситуація, міграції.
4. Історичний розвиток Нової Зеландії.
5. Політична система Нової Зеландії.
6. Економіка Нової Зеландії: загальна характеристика.
7. Промисловість Нової Зеландії: провідні галузі.
8. Провідні галузі сільського господарства Нової Зеландії.
9. Транспортний комплекс Нової Зеландії.
10. Сфера послуг Нової Зеландії.
11. Зовнішня політика Нової Зеландії, участь у міжнародних організаціях.
12. Зовнішня торгівля Нової Зеландії: товарна та географічна структура.

Тести

1. Територія Нової Зеландії становить приблизно:
  - а) 270,5 тис. км²;
  - б) 290,4 тис. км²;

- в) 327,5 тис. км²;
- г) 368,8 тис. км².

2. До основних експортних товарів Нової Зеландії належать:

- а) м'ясо;
- б) молочні продукти;
- в) нафта;
- г) вовна;
- г) автомобілі;
- д) риба.

3. До провідних галузей сільського господарства Нової Зеландії належать:

- а) скотарство (ВРХ);
- б) вирощування пшениці;
- в) вівчарство;
- г) льонарство;
- г) садівництво;
- д) шовківництво.

4. З наведених тверджень правильними є:

- а) Нова Зеландія входить до “великої вісімки”;
- б) Нова Зеландія входить до НАТО;
- в) Нова Зеландія належить до провідних експортерів вовни;
- г) у сільському господарстві Нової Зеландії переважає тваринництво;
- г) Нова Зеландія належить до розвинених країн.

Теми рефератів

1. Рельєф і корисні копалини Нової Зеландії.
2. Рослинний і тваринний світ Нової Зеландії.
3. Урбанізація в Новій Зеландії.
4. Полінезійська культура маорі.
5. Історія відкриття та освоєння Нової Зеландії.
6. Нова Зеландія у світових війнах ХХ ст.
7. Машинобудування Нової Зеландії.
8. Харчова промисловість Нової Зеландії.
9. Сучасний культурний розвиток Нової Зеландії.
10. Туристично-рекреаційна сфера Нової Зеландії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Безуглий В. В.* Економічна і соціальна географія зарубіжних країн: Навч. посіб. — К.: Академія, 2005. — 704 с.
2. *Безуглий В. В., Козинець С. В.* Регіональна економічна та соціальна географія світу: Посібник. — К.: Академія, 2003. — 688 с.
3. *Блій де Г., Муллер П., Шаблій О.* Географія: світи, регіони, концепти: Пер. з англ. — К.: Либідь, 2004. — 740 с.
4. *Дахно І. І., Тимофієв С. М.* Країни світу: Довідник. — К.: МАПА, 2007. — 608 с.
5. *Дорошевский М. В., Мысливец Г. В.* Экономическая и социальная география мира: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2003. — 184 с.
6. *Дубович І. А.* Країнознавчий словник-довідник. — Львів: Панорама, 2003. — 580 с.
7. *Ігнат'єв П. М.* Країнознавство. Країни Азії: Навч. посіб. — Чернівці: Книги — ХХІ, 2006. — 424 с.
8. *Масляк П. О.* Країнознавство: Підручник. — К.: Знання, 2007. — 292 с.
9. *Страноведение: Учеб. пособие / П. И. Рогач и др.* — Минск: БГЭУ, 2003. — 284 с.
10. *Страны и регионы мира: Экономико-политический справочник / Под ред. А. С. Булатова.* — М.: Велби; Проспект, 2005. — 624 с.
11. *Страны — 2006: Справочник / Под общ. ред. С. В. Лаврова.* — М.: Республика, 2006. — 596 с.

Додаткова

12. *Бойко Н. А.* Экономическая и социальная география: Учеб. пособие. — К.: КНЕУ, 2002. — 216 с.
13. *Газін В. П., Копилов С. А.* Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2002): Навч. посіб. — К.: Либідь, 2004. — 624 с.
14. *Газін В. П., Копилов С. А.* Новітня історія країн Європи та Америки (1918–1945). — К.: Слово, 2003. — 472 с.
15. *Дахно І. І.* Історія країн світу: Довідник. — К.: ЦНЛ, 2007. — 816 с.
16. *XX век: Явления века. Страны. Люди: Краткая истор. энцикл.* В 2 т. — М.: Наука, 2002. — Т. 2. — 502 с.
17. *Економіка зарубіжних країн / За ред. Ю. Г. Козака, В. В. Ковалевського, К. І. Ржепішевського.* — К.: ЦНЛ, 2003. — 352 с.

18. *Конституційне* право зарубіжних країн: Навч. посіб. / В. О. Рієка, В. С. Семенов, М. В. Цвік та ін. — К.: Юрінком Інтер, 2004. — 544 с.
19. *Коппель О. А., Пархомчук О. С.* Міжнародні відносини ХХ ст. — К.: Школяр, 1999. — 255 с.
20. *Іваницька О. П.* Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2002). — Житомир: Фоліант, 2003. — 560 с.
21. *Кириченко В. П.* Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Америки: Навч. посіб. — К.: Либідь, 2002. — 168 с.
22. *Козик В. В., Панкова Л. А., Даниленко Н. Б.* Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. — К.: Знання-Прес, 2000. — 277 с.
23. *Майєр Дж. М., Раух Дж. Е., Філіпенко А.* Основні проблеми економічного розвитку. — К.: Либідь, 2003. — 688 с.
24. *Максаковский В. П.* Географическая картина мира: В 2 кн. — Кн. II: Региональная характеристика мира. — М.: Дрофа, 2004. — 480 с.
25. *Мировая экономика. Экономика зарубежных стран: Учебник /* Под ред. В. П. Колесова, М. Н. Осьмовой. — М.: Флинт, 2000. — 408 с.
26. *Міжнародна економіка*: Навч. посіб. /Ред. Ю. Г. Козак, В. В. Ковалевський, К. І. Ржепішевський. — К.: ЦНЛ, 2004. — 672 с.
27. *Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–1970-ті роки):* Підручник / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуків та ін. — К.: Либідь, 1999. — 558 с.
28. *Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980–2000-ні роки):* Підручник / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуків та ін. — К.: Либідь, 2001. — 622 с.
29. *Міжнародні інтеграційні процеси сучасності /* А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, М. А. Дудченко та ін. — К.: Знання України, 2004. — 304 с.
30. *Світова економіка: Підручник /* А. С. Філіпенко та ін. — К.: Либідь, 2001. — 582 с.
31. *Страны и регионы мира: Стат. справ. Всемирного банка /* Ред. А. В. Бондаренко. — М.: Весь мир, 2005. — 239 с.
32. *Страны мира: Включая флаги 220 стран: Современ. справ. /* Т. В. Горячкина, И. Г. Ярич (сост.). — М.: Дом Славян. книги, 2005. — 607 с.
33. *Страны мира: Полный универс. информ. справ. /* В. П. Бутромеєв и др. — М.: Олма-Пресс; Красный пролетарий, 2005. — 607 с.

34. *Страны мира от А до Я: Новый информ. справ. / С. Л. Романцова (сост.).* — Х.; Белгород: Клуб семейного досуга, 2007. — 352 с.
35. *Страны. Народы. Цивилизации / Глав. ред. М. Д. Аксенова.* — М.: Аванта+, 2002. — 704 с.
36. *Социально-экономическая география зарубежного мира / Под ред. В. В. Вольского.* — М.: Крон-Пресс, 1998. — 592 с.
37. *Ушакова Н. Г., Помінова І. І. Соціально-економічні типи країн: Навч. посіб.* — К.: Професіонал, 2004. — 304 с.
38. *Шаповал В. М. Державний лад країн світу.* — К.: УЦПС, 1999. — 320 с.
39. *Экономическая, социальная и политическая география мира: Регионы и страны / Под ред. С. Б. Лаврова, Н. В. Каледина.* — М.: Гардарики, 2002. — 928 с.
40. *Юрківський В. М. Країни світу: Довідник.* — К.: Либідь, 2001. — 368 с.
41. *Юрківський В. М. Регіональна економічна і соціальна географія. Зарубіжні країни: Підручник.* — К.: Либідь, 2000. — 416 с.

для індивідуального опрацювання роботи

1. *Америка: Энциклопедия повседневной жизни.* — М., 1998. — 416 с.
2. *Антонова И. Ф. Канада — страна переселенческого капитализма: Учеб. пособие.* — М.: Изд-во МГУ, 1988. — 98 с.
3. *Африка — наш час настав.* — К.: Посольство ПАР, 2002. — 84 с.
4. *Барановский Л. С., Козикис Д. Д. Канада. Австралия. Новая Зеландия.* — Минск: Вышэйш. шк., 2003. — 368 с.
5. *Бірdsалл С. С., Флорін Д. Географія США.* — К., 2000. — 208 с.
6. *Бромлей Ю. В., Подольный Р. Г. Человечество — это народы.* — М.: Мысль, 1990. — 391 с.
7. *Бусыгина И. М. Регионы Германии.* — М.: РОССПЭН, 1999. — 352 с.
8. *Васильев К. В. Истоки китайской цивилизации.* — М.: Вост. лит., 1998. — 320 с.
9. *Васильев Л. С. История Востока: В 2 т.* — М., 1993.
10. *Воскресенский В. Ю. Международный туризм: Учеб. пособие.* — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. — 255 с.
11. *Географический энциклопедический словарь: Географические названия.* — М.: Сов. энцикл., 1989. — 592 с.

12. *Гладкий Ю. Н., Доброскок В. А., Семенов С. П.* Экономическая география России: Учебник. — М.: Гардарики, 1999. — 752 с.
13. *Дахно І. І., Бовтрук Ю. А.* Міжнародна економіка: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2002. — 216 с.
14. *Дейвіс Н.* Європа. Історія. — К.: Основи, 2000. — 1464 с.
15. *Дипломатия иностранных государств: Учеб. пособие / Под ред. Т. В. Зоной.* — М.: РОССПЭН, 2004. — 352 с.
16. *Доклад о развитии человеческого потенциала в странах Европы и СНГ.* — М.: Права человека, 1999. — 128 с.
17. *Дослідження світової політики: Зб. наук. пр. — Вип. 24; 25.* — К., 2003.
18. *Дюрозель Ж.-Б.* Історія дипломатії від 1919 року до наших днів: Пер. з фр. — К., 1993. — 903 с.
19. *Економіка Сполучених Штатів: Нарис.* — К.: ЮСІА, 1999. — 212 с.
20. *Индия.* Карманная энциклопедия. — М.: Муравей-Гайд, 1999. — 430 с.
21. *Ислам. Исторические очерки / Под ред. С. М. Прозорова.* — М.: Наука, 1991. — 231 с.
22. *Ислам. Энциклопедический словарь.* — М., 1991. — 198 с.
23. *История Европы / Ж. Альбедер и др.* — Минск: Вышэйш. шк., — 1996. — 382 с.
24. *Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посіб. / За ред. Л. Т. Левчук.* — К.: Либідь, 2000. — 520 с.
25. *Канада. Факты и цифры.* — К., 1996. — 80 с.
26. *Китай–2000. Факты и цифры.* — Пекин: Синьсин, 2000. — 206 с.
27. *Коломойцев В. Є.* Альтернатива розрусі: Латиноамериканський інвестиційний досвід подолання глобальної фінансово-економічної кризи. — К.: Молодь, 2000. — 408 с.
28. *Копійка В. В., Шинкаренко Т. І.* Європейський Союз: заснування і етапи становлення: Навч. посіб. — К.: Ін Юре, 2001. — 448 с.
29. *Латинская Америка: Справочник.* — М.: Полит. лит., 1976. — 302 с.
30. *Маккен Р.* Історія Сполучених Штатів: Нарис. — К.: ЮСІА, 1998. — 212 с.
31. *Міжнародні відносини: Історія, теорія, економіка: Навч. посіб.* — Львів: ЛНУ, 2002. — 397 с.
32. *Накасонэ Я.* Государственная стратегия Японии в XXI веке. — М.: Nota Bene, 2001. — 312 с.

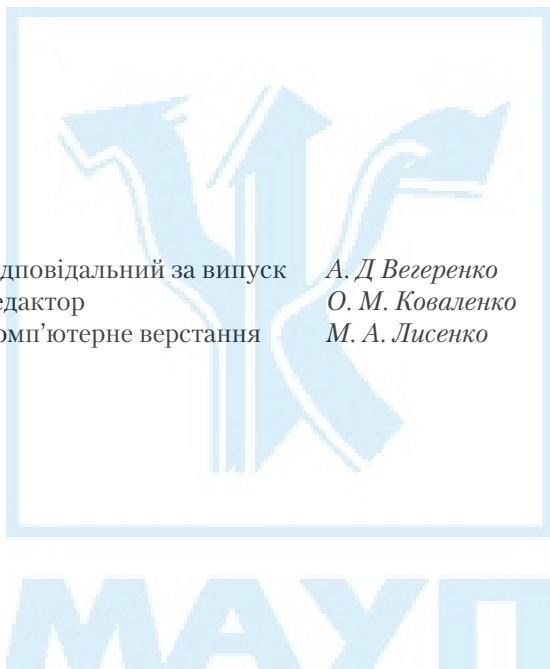
33. *Народонаселение*: Энцикл. словарь. — М.: БРЭ, 1994. — 640 с.
34. *Німеччина у фактах*. — Франкфурт-на-Майні, 1996. — 544 с.
35. *Половина І. П.* Фізична географія Європи: Навч. посіб. — К.: АртЕк, 1998. — 272 с.
36. *Портрет* Сполучених Штатів: Огляд. — К., 1998. — 96 с.
37. *Семигіна Т. В.* Соціальна політика у глобальному вимірі. — К.: Пульсари, 2003. — 252 с.
38. *Согрин В. В.* Политическая история США. XVII–XX вв. — М.: Весь мир, 2001. — 400 с.
39. *Соколенко С. И.* Современные мировые рынки и Украина. — К.: Демос, 1995. — 354 с.
40. *Страны и народы*: науч.-попул. геогр.-этногр. изд.: В 20 т. — М.: Мысль, 1978–1985.
41. *Сучасні тенденції розвитку африканського континенту*. — К.: МАУП, 2004. — 72 с.
42. *Томахин Г. Д.* Лингвострановедческий словарь Соединенного Королевства Великобритания и Северная Ирландия. — М.: Аст-Пресс, 2003. — 720 с.
43. *Царенко О. М., Захарчук А. С.* Економіка України і світу. — Суми: Університ. кн., 2000. — 320 с.
44. *Языков Е. Ф.* История стран Европы и Америки в новейшее время (1918–1945 годы). — М.: ИНФРА-М, 2000. — 352 с.
45. *Япония*. Карманная энциклопедия. — М.: Муравей-Гайд, 2000. — 224 с.

Джерела мережі Інтернет

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Країнознавство”.....	6
Список літератури	105

Відповідальний за випуск	<i>А. Д Вегеренко</i>
Редактор	<i>О. М. Коваленко</i>
Комп'ютерне верстання	<i>М. А. Лисенко</i>

Зам. № ВКЦ-3773
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП